

ПЕРЕГОВОРНИЙ РОЗДІЛ «СВОБОДА ПІДПРИЄМНИЦТВА І НАДАННЯ ПОСЛУГ»: ЩО ПОТРІБНО ЗРОБИТИ, АБИ НАБЛИЗИТИ ВСТУП УКРАЇНИ ДО ЄС?

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

ПРЯМУЄМО
РАЗОМ

ПІДГОТУВАЛИ:

Яна Охріменко, старша економістка ЦЕС

ДАТА: 13 листопада 2024 року

ЗМІСТ

1. Головне	4
2. Основне про свободу підприємництва та надання послуг в ЄС	4
3. Горизонтальне законодавство	5
3.1. Європейське горизонтальне законодавство	5
3.2. Українське горизонтальне законодавство	8
3.3. Порівняння європейського та українського горизонтального законодавства	11
4. Регулювання окремих галузей	14
4.1. Взаємне визнання кваліфікацій	15
4.1.1. Законодавство ЄС	15
4.1.2. Українське законодавство	18
4.2. Концесійні контракти	19
4.2.1. Законодавство ЄС	20
4.2.2. Українське законодавство	21
4.3. Міжнародні поштові перевезення	22
4.3.1. Законодавство ЄС	22
4.3.2. Українське законодавство	24
4.4. Перевезення	25
4.4.1. Законодавство ЄС	26
4.4.2. Українське законодавство	28
4.5. Е-комерція та інші ІКТ-послуги	29
4.5.1. Законодавство ЄС	30
4.5.2. Українське законодавство	33
4.6. Медіапослуги	34
4.6.1. Законодавство ЄС	35
4.6.2. Українське законодавство	36
4.7. Охорона здоров'я	36
4.7.1. Законодавство ЄС	37
4.7.2. Українське законодавство	38
4.8. Туристичні послуги	40
4.8.1. Законодавство ЄС	41
4.8.2. Українське законодавство	42
5. Висновки та рекомендації	43

Центр економічної стратегії – незалежний центр досліджень державної політики. Завдання ЦЕС – підтримка реформ в Україні з метою досягнення стійкого економічного зростання країни. Центр робить внесок у розробку стратегії економічного зростання України, здійснює незалежний аналіз найбільш важливих аспектів державної політики, а також працює над посиленням громадської підтримки реформ. Заснований у травні 2015 року.

Наші принципи:

- Економічна свобода (лібералізація, дерегуляція, приватизація)
- Вільна та чесна конкуренція
- Менша роль держави за підвищення її ефективності
- Інформаційна прозорість та свобода слова
- Верховенство права та захист приватної власності
- Здорові та стабільні державні фінанси
- Економіка, що створена на засадах знань.

По докладнішу інформацію про ЦЕС просимо звертатися до В'ячеслава Ноздріна, директора з комунікацій: тел.: (044) 492-7970, office@ces.org.ua.

Також запрошуємо відвідати наш сайт www.ces.org.ua та слідкувати за нами у соціальних медіа facebook.com/cesukraine чи twitter.com/ces_ukraine.

Матеріал підготовлено за підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках спільної ініціативи «Європейське Відродження України». Матеріал представляє позицію авторів і не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу чи Міжнародного фонду «Відродження».

1. ГОЛОВНЕ

Згідно з останнім наявним звітом Європейської Комісії про розширення¹, Україна має певний рівень підготовки² щодо третього переговорного розділу «Свобода підприємництва та надання послуг». Цей переговорний розділ належить до другого кластера *acquis*, що встановлює засади для повноцінного та безпечного функціонування Внутрішнього ринку.

У цьому звіті ми проаналізували основні розбіжності між українським та європейським горизонтальним і галузевим законодавством та сформулювали ключові рекомендації для кожного розділу.

Оскільки на даний момент не існує вичерпного списку нормативно-правових актів, що регулюють сферу надання послуг в ЄС та мають бути імplementовані в Україні, ми спиралися на переговорні сесії, думки експертів, а також звіти про розширення для інших країн-кандидатів.

2. ОСНОВНЕ ПРО СВОБОДУ ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ В ЄС

Свобода підприємництва та надання послуг є однією з основних свобод Європейського Союзу, закріпленою у статтях 49 та 56 Договору про функціонування ЄС (The Treaty on the functioning of the European Union)³. Вона дозволяє громадянам і компаніям з країн-членів ЄС вільно започатковувати підприємства або надавати послуги в інших державах-членах без дискримінації та з дотриманням рівних умов. Ці положення є фундаментом для створення єдиного ринку ЄС, що сприяє економічному зростанню, інноваціям та створенню нових робочих місць. Ключовим документом у цій сфері є Директива 2006/123/ЄС (також відома як Директива про послуги) прийнята для усунення перешкод на шляху до транскордонного надання послуг. Директива встановлює основні принципи для доступу до ринку та спрощує процедури для бізнесу, зокрема передбачає запровадження єдиних контактних пунктів для адміністративного оформлення, визначає обов'язок держав-членів усувати не виправдані вимоги до постачальників послуг, наприклад, вимоги щодо місця реєстрації, місця проживання або громадянства. Директива про послуги відображає так зване «горизонтальне законодавство», що поширюється на всі галузі.

¹ [Ukraine Report 2024 - European Commission](#)

² ЄК використовує ординальну шкалу для оцінки рівня готовності: рання стадія готовності (early stage); деякий рівень підготовки (some level of preparation); помірна готовність (moderately prepared); добрий рівень підготовки (good level of preparation); та просунутий рівень підготовки (well advanced).

³ [Consolidated version of The Treaty on the functioning of the European Union](#)

Окрім того, низка нормативно-правових актів регулюють окремі специфічні галузі, як-от транспортні перевезення, поштові пересилки, аудіовізуальні послуги тощо.

У наступних розділах звіту, ми аналізуємо європейське та українське горизонтальне та галузеве законодавство більш детально.

3. ГОРИЗОНТАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Горизонтальне законодавство охоплює загальні питання та принципи, що застосовуються до всіх секторів економіки, а не тільки до окремих видів діяльності. У цьому розділі, ми розглядаємо європейське та українське горизонтальне законодавство з метою визначення ключових розбіжностей.

3.1. ЄВРОПЕЙСЬКЕ ГОРИЗОНТАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Директива 2006/123⁴ (або так звана «Директива про послуги») має на меті усунення бар'єрів у наданні послуг між країнами-членами Європейського Союзу. Основні положення цього нормативного акту спрямовані на сприяння свободі надання послуг та встановленню однакових умов для всіх постачальників послуг. Основні аспекти Директиви висвітлені нижче.

- **Загальні положення та цілі Директиви (Стаття 1):** Директива забезпечує нормативну базу для зміцнення єдиного ринку послуг в ЄС шляхом створення конкурентного ринку, що сприяє економічному зростанню, інноваціям і створенню робочих місць. Одним з основних завдань є забезпечення рівних умов для всіх суб'єктів господарювання, незалежно від їхньої держави походження в межах ЄС.
- **Виключення з Директиви (Стаття 2):** Директива передбачає певні винятки для окремих категорій послуг, таких як
 - Некомерційні послуги загального інтересу;
 - Фінансові послуги (банківська справа, кредитування, страхування, пенсійні послуги, інвестиції та пов'язані консультації);
 - Послуги електронного зв'язку (підпорядковуються відповідним директивам ЄС);
 - Транспортні послуги, включаючи портові послуги;
 - Послуги агентств тимчасової зайнятості;
 - Медичні послуги, незалежно від форми організації чи фінансування;
 - Аудіовізуальні послуги (кіновиробництво, радіомовлення);
 - Азартні ігри (лотереї, казино, ставки);

⁴ [Directive 2006/123/EC of the European Parliament and of the Council of 12 December 2006 on services in the internal market](#)

- Послуги, пов'язані з виконанням офіційних повноважень;
 - Соціальні послуги (соціальне житло, догляд за дітьми, підтримка сімей та осіб, що потребують допомоги);
 - Послуги приватної охорони;
 - Послуги нотаріусів і судових виконавців, призначених державою.
- **Свобода заснування та свобода надання послуг (Розділ III):** Директива визначає два основних аспекти свободи підприємницької діяльності:

- **Свобода заснування** передбачає право на створення бізнесу або його філій в іншій країні ЄС, без дискримінаційних вимог щодо місця реєстрації чи організаційно-правової форми. Відповідно до **Статті 14**, держави-члени повинні усунути законодавчі вимоги, які обмежують цей принцип. До неправомірних вимог відносяться наступні:

- Дискримінаційні вимоги на основі національності або місцезнаходження, включаючи: вимоги щодо національності постачальника, його персоналу або членів керівних органів; вимоги проживання постачальника або його персоналу на території держави;
- Заборона мати представництва в кількох країнах-членах або бути зареєстрованим у професійних асоціаціях в інших країнах;
- Обмеження свободи вибору між основним та другорядним представництвом, зокрема вимога мати головний офіс саме на території цієї держави;
- Умови взаємності з країною, де постачальник вже має представництво, за винятком енергетичних умов;
- Економічні тести, які зобов'язують доводити економічну потребу чи попит на ринку;
- Участь конкуруючих операторів у процесі авторизації чи прийнятті рішень, крім професійних асоціацій та організацій, які є компетентними органами;
- Зобов'язання страхування або фінансової гарантії від установи, зареєстрованої на території держави, де надається послуга;
- Вимога попередньої реєстрації у реєстрах або обов'язок раніше надавати послуги на території держави протягом визначеного періоду.

Додатково, згідно із **Статтею 19**, неправомірно накладати на отримувача послуг закордонного постачальника зобов'язання отримати дозвіл або подати декларацію до їхніх компетентних органів; та дискримінаційні обмеження щодо надання фінансової допомоги через те, що постачальник зареєстрований в іншій країні.

- **Свобода надання послуг (Статті 9-13):** Право на надання послуг у країні-члені без необхідності засновувати там постійне представництво. Цей принцип дозволяє підприємцям надавати послуги за межами своєї країни реєстрації на умовах, що не дискримінують їх у порівнянні з місцевими підприємцями.

Схеми авторизації повинні спиратися на прозорі, чіткі, недискримінаційні та об'єктивні критерії, що виключають можливість суб'єктивної оцінки. При цьому умови не повинні дублювати вже існуючі вимоги, яким підпорядковується постачальник в іншій країні або національній території.

Авторизація зазвичай видається без обмежень у часі, крім випадків, коли обмеження обґрунтовані суспільним інтересом або автоматично оновлюються. Держави можуть відкликати авторизацію, якщо постачальник не відповідає встановленим умовам. Якщо кількість доступних авторизацій обмежена, наприклад, через природні ресурси, країни повинні забезпечити прозорість і неупередженість у процесі відбору. В таких випадках авторизація надається на обмежений період і не може автоматично продовжуватись.

Процедури мають бути зрозумілими, прозорими і не створювати зайвих перешкод для постачальників. Вони повинні обробляти заявки оперативно, з вказівкою термінів відповіді та доступних шляхів оскарження. Якщо відповідь не надана вчасно, заявка вважається автоматично схваленою, за винятком випадків, де необхідність продовження обґрунтована суспільним інтересом.

- **Адміністративне спрощення (Розділ II):** З метою полегшення доступу до ринку, Директива передбачає механізми адміністративного спрощення:
 - Кожна країна-член зобов'язана створити «**єдиний контактний пункт**», через який підприємці можуть здійснювати всі необхідні формальності для доступу до ринку (Стаття 6). Контактні пункти можуть бути створені як державними органами, так і торговими палатами, професійними асоціаціями чи приватними установами, що виконуватимуть роль посередника між постачальниками послуг та компетентними органами.
 - Директива заохочує країни-члени впроваджувати **електронні системи подачі заявок** для полегшення процедур і формальностей, що дозволяє виконувати процедури дистанційно (Стаття 8).
- **Системи авторизації та вимоги до постачальників (Розділ III, Статті 9-13):** Директива встановлює, що для доступу до певних видів діяльності можуть бути введені системи авторизації, однак вони повинні відповідати принципам недискримінації, необхідності та пропорційності. Всі вимоги до постачальників мають бути виправдані суспільним інтересом, наприклад, захистом громадського здоров'я або навколишнього середовища.
- **Вимоги до якості послуг і захисту споживачів (Розділ V):** Директива передбачає обов'язок постачальників послуг надавати зрозумілу і точну інформацію про послуги, зокрема всі витрати та умови. Це дозволяє споживачам приймати обґрунтовані рішення та уникати можливих ризиків, пов'язаних з неналежним наданням послуг.

Крім того, за запитом споживачів постачальники зобов'язані надавати додаткову інформацію, як-от методи розрахунку ціни послуги, посилання на професійні правила та кодекси поведінки,

а також інформацію про механізми позасудового вирішення спорів. Директива також вимагає, щоб всі вимоги до інформації були викладені чітко і своєчасно перед укладенням контракту або перед наданням послуги.

Щодо професійного страхування, держава-член може вимагати від постачальників певних послуг наявності страховки відповідальності, особливо якщо їхні послуги можуть становити ризик для здоров'я, безпеки або фінансової стабільності клієнтів. Держави-члени також повинні сприяти якості надання послуг, створюючи умови для добровільного застосування стандартів, незалежних оцінок та позначок якості.

- **Забезпечення дотримання прав і взаємодопомога між державами-членами (Розділи VI і VII):** Для забезпечення ефективного виконання положень Директиви, країни-члени зобов'язані співпрацювати між собою та надавати взаємну допомогу. Нормативний акт зобов'язує органи влади різних країн обмінюватися інформацією, що стосується порушень або неналежного надання послуг, для забезпечення безпеки споживачів та економічної стабільності внутрішнього ринку. Окрім того, країни-члени ЄС мають заохочувати розробки (професійними органами, організаціями та асоціаціями) кодексів поведінки, спрямованих на полегшення надання послуг або заснування постачальника в іншій державі-члені відповідно до законодавства ЄС.

3.2. УКРАЇНСЬКЕ ГОРИЗОНТАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Українська нормативно-правова база менш консолідована у порівнянні із європейською. Розглянемо основні закони, що регулюють свободу підприємництва, адміністративні процедури, а також захист прав споживачів та інші дотичні сфери в Україні.

- Основною метою **Цивільного кодексу**⁵ України є регулювання особистих немайнових і майнових відносин, заснованих на принципах рівності, вільного волевиявлення та майнової самостійності учасників. Кодекс забезпечує правову основу для регулювання цивільних правовідносин, включаючи правила для укладання договорів, захисту прав власності, підприємницької діяльності та судового захисту. Основні принципи цивільного законодавства включають свободу договору, неприпустимість свавільного втручання в особисте життя, справедливість, добросовісність, розумність та забезпечення рівного захисту прав учасників цивільних відносин. Глава 63) створює нормативно-правові засади для регулювання надання послуг в Україні.

⁵ [Цивільний кодекс України | від 16.01.2003 № 435-IV](#)

- **Господарський кодекс**⁶, який встановлював основні принципи регулювання економічної діяльності в країні було скасовано. На зміну йому прийнято Проект Закону «Про особливості регулювання підприємницької діяльності окремих видів юридичних осіб та їх об'єднань у перехідний період», яким, зокрема, вносяться зміни до Цивільного кодексу України та запроваджується перехідний період для поступового припинення «підприємств» та їх перетворення у господарські товариства, вносяться зміни до низки спеціальних законів з метою приведення їх у відповідність до Цивільного кодексу України.
- **Закон «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»**⁷ регулює відносини, що виникають у процесі державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та інших формувань. Закон встановлює правові основи, принципи та порядок проведення реєстраційних дій, а також забезпечує публічність та прозорість процесу реєстрації. Він поширюється на всі юридичні особи, незалежно від їх форми власності, та гарантує, що всі акти державної реєстрації відповідатимуть єдиній методології.
- **Закон «Про адміністративну процедуру»**⁸ регулює відносини між адміністративними органами та фізичними і юридичними особами під час розгляду і вирішення адміністративних справ. Закон визначає сферу його застосування, яка охоплює діяльність органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та інших суб'єктів, уповноважених здійснювати публічну адміністрацію. Основні принципи адміністративної процедури включають верховенство права, рівність перед законом, обґрунтованість, безсторонність, відкритість та ефективність. Закон також забезпечує права осіб на участь у провадженні, своєчасність розгляду справ та гарантію правового захисту.
- **Закон «Про адміністративні послуги»**⁹ визначає правові засади реалізації прав фізичних та юридичних осіб у сфері надання адміністративних послуг, регулюючи взаємодію органів влади з отримувачами послуг. Закон охоплює відносини, пов'язані з наданням адміністративних послуг, і встановлює порядок надання цих послуг, вимоги до їх якості та відповідальність суб'єктів надання. Основні принципи закону включають верховенство права, доступність, прозорість, своєчасність, а також захист персональних даних. Він сприяє забезпеченню ефективного надання адміністративних послуг та створює умови для відкритого доступу до інформації про послуги.

⁶ [Господарський кодекс України | від 16.01.2003 № 436-IV](#)

⁷ [Про державну реєстрацію юриди... | від 15.05.2003 № 755-IV](#)

⁸ [Про адміністративну процедуру | від 17.02.2022 № 2073-IX](#)

⁹ [Про адміністративні послуги | від 06.09.2012 № 5203-VI](#)

- **Закон «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»¹⁰** встановлює правові засади впровадження та регулювання дозволів, необхідних для здійснення господарської діяльності. Цей закон визначає процедури отримання, видачі та контролю за дозволами для забезпечення дотримання суспільних інтересів, безпеки та екологічних норм. Він спрямований на спрощення процесів, зниження адміністративного навантаження та сприяння прозорості й справедливості. Основна мета закону – полегшити ведення бізнесу, забезпечуючи при цьому ефективний регуляторний нагляд і захист громадського здоров'я, безпеки та національних інтересів.
- **Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності»¹¹** визначає правові засади регулювання діяльності, яка потребує обов'язкового ліцензування, щоб забезпечити державний контроль та дотримання норм безпеки і законності. Основною метою закону є створення прозорих умов для ведення бізнесу та підтримка національних інтересів у певних стратегічних галузях. До видів діяльності, які підлягають ліцензуванню, відносяться виробництво та торгівля алкоголем і тютюновими виробами, медична та фармацевтична практика, освітня діяльність, охоронні послуги, будівельні роботи підвищеної складності, а також сфери транспорту, телекомунікацій, геології, видобутку корисних копалин та використання ядерної енергії. Закон регламентує порядок отримання ліцензій, обов'язки ліцензіатів та вимоги щодо дотримання законодавства під час ведення діяльності.
- **Закон «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг»¹²** встановлює правові засади надання публічних послуг, включаючи електронні послуги, для забезпечення доступності, прозорості та ефективності в публічному адмініструванні. Основна мета цього закону — сприяти взаємодії між державними органами та громадянами чи юридичними особами через спрощені та оцифровані процеси. Ключові аспекти включають регулювання надання послуг, вимоги до цифрової інфраструктури та захист персональних даних під час надання послуг. Закон підкреслює необхідність впровадження технологій, що забезпечують безпечний, надійний та зручний електронний доступ до різних публічних послуг, підвищуючи зручність і зменшуючи адміністративні бар'єри для населення.
- **Закон «Про зовнішньоекономічну діяльність»¹³** регулює порядок надання послуг у сфері зовнішньоекономічної діяльності, передбачаючи, що суб'єкти цієї діяльності мають право надавати широкий спектр послуг, включаючи виробничі, транспортно-експедиційні, страхові,

¹⁰ [Про дозвільну систему у сфер... | від 06.09.2005 № 2806-IV](#)

¹¹ [Про ліцензування видів госп... | від 02.03.2015 № 222-VIII](#)

¹² [Про особливості надання публ... | від 15.07.2021 № 1689-IX](#)

¹³ [Про зовнішньоекономічну діял... | від 16.04.1991 № 959-XI](#)

консультаційні та інші, які не заборонені законодавством. Положення закону гарантують рівні умови для всіх суб'єктів незалежно від форми власності та забороняють втручання державних органів у їх діяльність, якщо це не передбачено законом. Закон також передбачає можливість застосування ліцензування для певних видів зовнішньоекономічних операцій, що забезпечує контроль та регулювання ринку.

- **Закон «Про підприємництво»¹⁴** втратив чинність за винятком ст.4 якою встановлюється перелік обмежень у здійсненні підприємницької діяльності. А саме: діяльність, пов'язана з обігом наркотичних речовин, охороною особливо важливих об'єктів права державної власності та з проведенням криміналістичних експертиз, які можуть здійснюватися виключно державними підприємствами та організаціями, виробництвом бензинів моторних сумішевих, перелік виробників яких визначається Кабінетом Міністрів України та виробництвом біоетанолу, що здійснюється суб'єктами господарювання за наявності відповідної ліцензії.

3.3. ПОРІВНЯННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ТА УКРАЇНСЬКОГО ГОРИЗОНТАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

На основі порівняльного аналізу Директиви про послуги та відповідних українських нормативно-правових актів (див. Додаток 1), розгляньмо ключові відмінності між горизонтальним законодавством¹⁵, що регулює свободу підприємництва та надання послуг, в Україні та ЄС.

- Спрощення адміністративних процедур:
 - **Мінімізація адміністративних процедур** відноситься до пріоритетів у сфері адміністративних послуг. Проте, відповідна стаття Директиви про послуги вимагає більш динамічного підходу, що базується на сталому моніторингу національного законодавства та уніфікація вимог на рівні ЄС.
 - Деякі функції ЦНАПів відповідають функціям «пунктів єдиного контакту». Проте, ЦНАПи не забезпечують доступу до інформації у мірі, визначеній Директивою про послуги.
 - Українські **стандарты надання адміністративних послуг електронним шляхом** значно наближені до ЄС. Проте, необхідні подальші покращення інтерфейсу, аби повною мірою забезпечити доступ постачальникам та споживачам з країн-членів ЄС.
 - В Україні **законодавство про ліцензування та дозвільні процедури** в основному зосереджене на тому, щоб забезпечити прозорість та обґрунтованість необхідності

¹⁴ [Про підприємництво | від 07.02.1991 №698-ХІІ](#)

¹⁵ Україна є кандидатом на членство ЄС; отже, йдеться не про еквівалентність, а про гармонізацію законодавства у сфері підприємництва та послуг.

отримання дозволів чи ліцензій. Це означає, що ліцензії та дозволи видаються з метою захисту громадського інтересу, як-от здоров'я, безпека чи екологія, і повинні застосовуватися на недискримінаційній основі. Проте Стаття 9 Директиви про послуги прописує детальніші вимоги щодо обґрунтування та перегляду схем авторизації. В Україні, законодавство більше спрямоване на процедури видачі дозволів і ліцензій та загальні принципи їх застосування, аніж на механізми перегляду та постійного моніторингу ефективності таких схем, як це передбачено нормами ЄС.

Окрім того, повноцінна транспозиція норми вимагає запровадження принципу «політики, що базується на доказах». На даному етапі, нехтування цим принципом – одна із структурних перешкод на шляху української євроінтеграції.

- **В Україні необхідно повноцінно запровадити «принцип мовчазної згоди».**
- В Україні, **вибір серед кількох кандидатів на авторизацію** визначається законом «Про концесію»¹⁶. Закон встановлює, що іноземні фірми повинні адаптуватися до місцевих вимог, таких як реєстрація юридичної особи в Україні для підписання договорів, що створює додаткові регуляторні обмеження для іноземних учасників. Закон також не визначає критерії для надання концесії, як-от загальний інтерес, збереження природного довкілля, збереження культурної спадщини (хоча повинен, відповідно до Статті 12 Директиви про послуги).
- **Українське законодавство не містить норм, що перешкоджали б застосуванню дискримінаційних вимог до надавачів послуг із країн-членів ЄС.** Але українське законодавство також не містить цих самих дискримінаційних вимог, передусім закони, які займають один з найвищих щаблів у ієрархії нормативно-правових актів.
- **Свобода надання послуг:** Аби надавати послуги на території України, іноземні надавачі мають зареєструвати представництво на тих же засадах, що зобов'язують українських юридичних осіб (що суперечить положенням Статті 16 Директиви про послуги).
- **Якість послуг:**
 - **Інформація про провайдерів та послуги:** Чинне законодавство України щодо надання комерційних послуг не містить чітких і вичерпних вимог, які б повністю відповідали статті 22 Директиви про послуги. У національних актах є загальні положення про обов'язок надавати інформацію про суб'єктів господарювання та їх послуги, однак вони не деталізовані до такого рівня, який визначено Директивою. Наприклад, вимоги щодо

¹⁶ Директиву про послуги було прийнято в 2009-му році, і на початковому етапі, деякі країни-члени транспонували положення про вибір серед кількох кандидатів на авторизацію шляхом удосконалення національного законодавства щодо концесій. Утім, в 2014-му році, було прийнято Директиву 2014/23, що значно розширила нормативну базу про надання концесійних договорів. Більш детальну дискусію щодо порядку надання концесій в Україні на ЄС представлено в наступному розділі.

розкриття інформації про професійні титули, гарантії, договірні положення про застосовне право та відповідні інстанції не є обов'язковими для всіх комерційних провайдерів. Натомість основна інформація, що надається, зазвичай включає реєстраційні дані підприємства, його юридичну форму, контактні дані та, у деяких випадках, умови надання послуг. Однак, положення щодо обов'язкової наявності інформації про післяпродажні гарантії, професійні правила або коди поведінки не є нормою для комерційних провайдерів в Україні.

- Ані законодавство, що регулює надання послуг, ані закон «Про страхування» **не зобов'язують до страхування послуг, пов'язаних із ризиком.**
- Законодавство України не містить норм, що встановлюють **особливі правила для реклами регульованих професій** (юристів, медиків, бухгалтерів, інженерів тощо).
- В Україні існують норми, що регулюють **мультидисциплінарну діяльність у певних галузях**, зокрема, для забезпечення дотримання професійної етики та незалежності. Наприклад, вимоги до незалежності та запобігання конфліктам інтересів є актуальними для юридичних та аудиторських професій, а також для деяких інших сфер, де регулюється професійна етика та незалежність, як-от сертифікаційні та акредитаційні послуги. Однак загальної норми, яка б покривала всі види мультидисциплінарної діяльності в різних професійних контекстах, не знайдено. Чинні норми часто стосуються конкретних професій та зосереджуються на захисті інтересів суспільства і запобіганні конфліктам інтересів через спеціальні закони або підзаконні акти.
- **Політика щодо якості послуг:** В Україні є закони та правила, які стосуються якості послуг, але вони не повністю відповідають нормам Статті 26 Директиви про послуги. Зокрема, закон про захист прав споживачів гарантує, що люди мають право на отримання якісних послуг і достовірної інформації про них. Також існує закон про стандартизацію, який регулює створення та застосування стандартів, що можуть впливати на якість послуг. Певні професійні асоціації та торгово-промислові палати можуть впроваджувати свої програми оцінки та сертифікації якості. Проте, широка нормативно-правова база для визначення та удосконалення політики щодо якості послуг в Україні відсутня.
- **Врегулювання спорів:** В українському законі регламентується необхідність інформування про способи зв'язку та забезпечення можливості подання скарг із обов'язком реагувати на них. Проте положення Директиви містять додаткові деталі, такі як вимоги щодо надання інформації про інші адреси, позасудові методи врегулювання спорів та фінансові гарантії, чого немає в українському законодавстві. Загалом, українські норми охоплюють основні аспекти щодо інформування споживачів,

але менш детально регламентують вимоги щодо міжнародних стандартів та комплексних гарантій, як це передбачено у Директиві.

- **Адміністративні співпраця:** В Україні немає механізму для ефективної міжнародної адміністративної кооперації з країнами-членами ЄС.
- **Програма зближення:**
 - **Кодекси поведінки на рівні ЄС:** В Україні подібні норми існують у вигляді регулювання кодексів поведінки, які застосовуються в певних сферах діяльності. Наприклад, законодавство передбачає, що професійні асоціації та організації можуть розробляти і впроваджувати кодекси етики та поведінки для своїх членів з метою забезпечення дотримання стандартів якості та прозорості надання послуг. Однак, в українському контексті відсутня конкретна вимога про розробку таких кодексів на загальнодержавному або міжнародному рівні з акцентом на полегшення транскордонного надання послуг, як це передбачено Директивою ЄС. Також, вимога щодо забезпечення доступу до таких кодексів через електронні засоби є менш чітко регламентованою в українському законодавстві. Отже, хоча в Україні існують певні положення щодо кодексів поведінки, вони не настільки деталізовані, як у Директиві про послуги, і не акцентують увагу на міжнародному співробітництві або полегшенні надання послуг між країнами.

4. РЕГУЛЮВАННЯ ОКРЕМИХ ГАЛУЗЕЙ

У цьому розділі, ми аналізуємо основні розбіжності між європейським та українським регулюванням послуг у розрізі окремих сфер. Огляд включає:

- Визнання кваліфікацій – забезпечення трудової мобільності та гармонізація професійних вимог для полегшення роботи спеціалістів у різних країнах.
- Концесійні контракти – принципи залучення приватного капіталу до суспільно значущих проектів, зокрема транспорту, інфраструктури, з акцентом на конкурентність і прозорість процедур.
- Поштові послуги – стандарти прозорості, доступності та регулювання тарифів для ефективного функціонування транскордонних послуг.
- Транспортні перевезення – свобода надання транспортних послуг у межах ЄС, яка стосується морських, повітряних, залізничних та автомобільних перевезень, зокрема міжнародних та каботажних.
- Електронна комерція та інші ІКТ-послуги – зобов'язання щодо захисту даних, управління кібер-ризиками та запобігання кіберзагрозам через єдині стандарти сертифікації та співпрацю між країнами.

- Медіапослуги – стандарти для традиційних і цифрових платформ, включаючи онлайн-відео та соціальні мережі, з особливим акцентом на захист неповнолітніх і прозорість власності.
- Медичне обслуговування – право пацієнтів на доступ до транскордонних медичних послуг із компенсацією витрат, що сприяє покращенню рівня обслуговування через обмін інформацією та розвиток електронної охорони здоров'я.
- Туристичні послуги – захист прав споживачів на прозорість інформації, фінансові гарантії та можливість відшкодування у випадку невиконання умов договору.

4.1. ВЗАЄМНЕ ВИЗНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙ

Законодавство ЄС сприяє мобільності фахівців, встановлюючи прозорі та уніфіковані процедури взаємного визнання професійних кваліфікацій між державами-членами. Це дозволяє спеціалістам, які здобули кваліфікацію в одній із держав-членів, працювати в іншій на рівних правах із місцевими фахівцями. Важливим аспектом є автоматичне визнання кваліфікацій для певних професій, таких як лікарі та архітектори, що відповідають гармонізованим стандартам підготовки.

Визнання іноземних документів про освіту в Україні – більш комплексний процес. Автоматичне визнання можливе лише за дотримання суворих умов, таких як ратифікація Лісабонської конвенції країною, що видала документ, та відповідність її освітньої системи принципам Болонського процесу. У більшості випадків процес включає детальну верифікацію документів, перевірку статусу освітньої установи та аналіз відповідності кваліфікації українським стандартам. Цей підхід є більш складним і бюрократичним у порівнянні з ЄС, де перевага надається прозорості та простоті процедур.

ЄС також акцентує увагу на адміністративній співпраці між державами-членами та Європейською комісією для належного застосування правил і обміну інформацією. Українська система, натомість, базується на роботі національних органів, таких як МОН та заклади вищої освіти, що зумовлює більшу незалежність у процесі визнання, але обмежує можливості міжнародної співпраці.

Ми пропонуємо наступні рекомендації:

- Спрощення процедур для визнання дипломів країн-членів ЄС;
- Залучення до європейських професійних організацій;
- Запровадження преференційних умов працевлаштування спеціалістів з країн-членів ЄС.

4.1.1. ЗАКОНОДАВСТВО ЄС

Директива 2005/36¹⁷ про визнання професійних кваліфікацій створює умови для мобільності фахівців у межах ЄС. Вона встановлює рамки для взаємного визнання професійних кваліфікацій між державами-членами, сприяючи підвищенню гнучкості та прозорості при збереженні високих стандартів професійної діяльності.

Основні аспекти Директиви:

- **Мета та сфера застосування:** Директива спрямована на те, щоб фахівці, які отримали кваліфікацію в одній з держав-членів ЄС, могли здійснювати свою професійну діяльність в іншій державі-члені на тих самих умовах, що й місцеві фахівці. Це стосується професій, що регулюються законодавством з точки зору кваліфікацій або титулів¹⁸:
 - Медичні професії: лікарі, стоматологи, медсестри, фармацевти.
 - Юридичні професії: адвокати, нотаріуси.
 - Освітняни: викладачі, вчителі.
 - Архітектори та дизайнери будівель.
 - Фінансові професії: фінансові аналітики, інвестиційні радники.
 - Спеціалісти з інформаційних технологій.
 - Інші інженерні спеціалізації: екологічні інженери, аерокосмічні інженери.
- **Загальна система визнання:** Система стандартизує кваліфікації за рівнями, такими як свідоцтва про компетенцію та різні дипломи. Держави-члени зобов'язані визнавати кваліфікації, отримані в інших країнах ЄС, і оцінювати їх еквівалентність національним стандартам.
- **Компенсаційні заходи:** У випадках, коли існують значні відмінності між кваліфікаціями, приймаюча держава може вимагати від фахівця проходження адаптаційного періоду або складання тесту на придатність. Ці заходи мають бути пропорційними та обґрунтованими.
- **Автоматичне визнання:** Певні професії, такі як лікарі, архітектори та фармацевти, підпадають під автоматичне визнання, якщо вони відповідають гармонізованим стандартам підготовки в межах ЄС. Це спрямоване на спрощення процесу визнання кваліфікацій.

¹⁷ [Directive 2005/36/EC of the European Parliament and of the Council of 7 September 2005 on the recognition of professional qualifications](#)

¹⁸ Директива не визначає список регульованих професій напряму. Відповідно до Статті 3(1) Директиви, «Регульована професія: професійна діяльність або група професійних діяльностей, доступ до яких, здійснення яких або один із способів здійснення яких підпорядковані, прямо або опосередковано, законодавчим, нормативним або адміністративним положенням, що вимагають наявності певних професійних кваліфікацій; зокрема, використання професійного звання, обмежене законодавчими, нормативними або адміністративними положеннями для осіб, які мають певну професійну кваліфікацію, вважається способом здійснення діяльності. Якщо перше речення цього визначення не застосовується, професія, згадана в параграфі 2, вважатиметься регульованою професією». Відповідно до Статті 3(2), «Професія, яку практикують члени асоціації або організації, зазначеної в Додатку I, вважатиметься регульованою професією». Спираючись на зазначене вище, ми надаємо список регульованих професій.

- **Професійна мобільність і прозорість:** Директива підкреслює важливість забезпечення чітких і послідовних правил у державах-членах для підтримки транскордонного надання послуг. Також вона сприяє розробці спільних платформ для подолання розбіжностей у професійній підготовці.
- **Адміністративна співпраця:** У документі акцентується необхідність співпраці між державами-членами та з Європейською комісією для забезпечення належного застосування правил визнання та обміну інформацією.

Директива 2018/958¹⁹ щодо взаємного визнання професійних кваліфікацій і пропорційного оцінювання перед запровадженням нових регулювань професій охоплюють такі аспекти:

- **Принцип пропорційності:** Директива визначає, що будь-які нові обмеження на доступ до регульованих професій або зміни до існуючих регуляторних положень повинні проходити пропорційне оцінювання. Це спрямовано на забезпечення того, щоб ці заходи були доцільними, обґрунтованими та необхідними для досягнення суспільного інтересу, такого як охорона здоров'я, безпека чи захист споживачів.
- **Критерії оцінки:** Держави-члени ЄС повинні враховувати такі критерії при запровадженні нових вимог:
 - ризики для суспільного інтересу, пов'язані з професійною діяльністю;
 - чи існують менш обмежувальні заходи, які могли б досягти того ж результату;
 - зв'язок між рівнем кваліфікацій та завданнями професії;
 - можливість доступу до професії через альтернативні шляхи підготовки.
- **Недискримінація:** Будь-які нові положення не повинні дискримінувати на основі національної належності або місця проживання, щоб забезпечити вільний рух працівників і надання послуг у межах ЄС.
- **Відповідальність держав-членів:** Держави-члени повинні забезпечити об'єктивність і незалежність оцінювання, а також враховувати можливість залучення незалежних органів до проведення таких оцінювань.
- **Прозорість і залучення зацікавлених сторін:** Перш ніж вводити нові або змінені положення, держави-члени повинні інформувати громадян і залучати зацікавлені сторони до консультацій, щоб забезпечити врахування їхньої думки.
- **Захист прав:** Громадяни ЄС мають право на ефективний захист своїх прав через національні суди, що передбачає можливість оскаржити заходи, які, на їхню думку, порушують свободу вибору професії або інші фундаментальні права.

¹⁹ [Directive \(EU\) 2018/958 of the European Parliament and of the Council of 28 June 2018 on a proportionality test before adoption of new regulation of professions](#)

4.1.2. УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Закон України «Про вищу освіту»²⁰ визначає засади функціонування системи вищої освіти в країні. Він встановлює принципи автономії закладів вищої освіти, сприяючи їх співпраці з державними органами та бізнесом для підготовки конкурентоспроможних фахівців. Закон регулює порядок здобуття вищої освіти, описує рівні та ступені освіти (від молодшого бакалавра до доктора філософії) та визначає процедури ліцензування і акредитації освітніх програм. Особлива увага приділяється забезпеченню якості освіти, академічній мобільності та визнанню результатів навчання, що сприяє інтеграції України у Європейський освітній простір (Стаття 74).

Згідно з наказом Міністерства Освіти і Науки²¹, наступні професії вимагають ступеня освіти в Україні:

- Електрична інженерія;
- Атомна енергетика;
- Архітектура та будівництво;
- Архітектура та містобудування;
- Ветеринарія;
- Ветеринарна медицина;
- Стоматологія;
- Медицина;
- Медсестринство;
- Технології медичної діагностики та лікування;
- Медична психологія;
- Фармація, промислова фармація;
- Терапія та реабілітація;
- Педіатрія;
- Державна безпека;
- Безпека державного кордону;
- Військове управління (за видами збройних сил);
- Забезпечення військ (сил);
- Озброєння та військова техніка;
- Управління інформаційною безпекою;
- Цивільна безпека;

²⁰ [Про вищу освіту | від 01.07.2014 № 1556-VII](#)

²¹ [Про затвердження Переліку спеціальностей, здобуття ступеня освіти з яких необхідне для доступу до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання | від 22.05.2020 № 673](#)

- Пожежна безпека;
- Правоохоронна діяльність;
- Цивільна безпека;
- Морський та внутрішній водний транспорт;
- Авіаційний транспорт;
- Залізничний транспорт;
- Транспортні технології (за видами);
- Міжнародне право.

Наказ Міністерства освіти і науки України «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту»²² детально регламентує процедуру визнання іноземних документів про освіту, зокрема в контексті відповідності європейським стандартам. Основними компетентними органами, які приймають рішення про відповідність закордонних документів, є МОН та заклади вищої освіти.

Процес визнання передбачає верифікацію документів, перевірку статусу освітньої установи та оцінку кваліфікації або періоду навчання. Це не є автоматичним процесом, окрім випадків, коли країна походження документа відповідає суворим критеріям автоматичного визнання, наприклад, у межах Лісабонської конвенції, яка регулює визнання кваліфікацій у Європейському регіоні.

Автоматичне визнання можливе лише за дотримання певних умов, таких як наявність ратифікації Лісабонської конвенції країною, що видала документ, та відповідність її освітньої системи принципам Болонського процесу (Розділ V). В інших випадках необхідне глибше порівняння освітніх програм, їхнього змісту, обсягу кредитів та академічних прав.

Закон також передбачає право компетентного органу звертатися до офіційних установ для додаткової інформації та проведення аналізу, що робить процес детальним і ретельним, але не автоматичним для більшості випадків.

4.2. КОНЦЕСІЙНІ КОНТРАКТИ

Директива 2014/23 встановлює загальноєвропейські правила для надання концесійних контрактів, регулюючи питання, що стосуються експлуатаційного ризику, взаємовідносин між державними органами та приватними партнерами, а також обов'язковості дотримання конкурентних процедур. Українське законодавство, у свою чергу, закладає правову основу для укладення концесійних договорів, спрямовану на залучення інвестицій та модернізацію інфраструктури. Воно визначає порядок проведення концесійних конкурсів, регламентує використання електронних систем для забезпечення прозорості процедур, а також передбачає обов'язки концесіонерів, включаючи передачу операційного ризику приватному партнеру. Проте, порівняно з Директивою ЄС, закон «Про концесію»

²² [Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту | від 05.05.2015 № 504](#)

менш детально регламентує деякі аспекти, як-от стандарти правової визначеності, сприяння МСП та вимоги до звітності. Окрім того, обов'язок іноземних підприємств реєструвати представництво в Україні задля заключення концесійного контракту суперечить європейським принципам про не-дискримінацію.

Ми рекомендуємо наступні кроки:

- Запровадження чіткіших положень щодо забезпечення рівного доступу до концесій та конкурентності процедур;
- Запровадження механізму, що сприятиме участі МСП у конкурсах;
- Запровадження додаткових механізмів моніторингу та звітності;
- Запровадження граничного строку тривалості концесій має бути обмежена часом, необхідним для того, щоб концесіонер окупив інвестиції та отримав розумний прибуток, у протилежному випадку, відсутність такого строку може призвести до непропорційно тривалих угод;
- Розроблення механізмів щодо оцінки та передачі ризиків концесіонерам, враховуючи принципи Директиви ЄС. Це може включати, зокрема,
 - Створення стандартних методологій для оцінки ризиків у концесійних проектах, що дозволяє чітко визначати, хто відповідальний за певні ризики;
 - Впровадження інструментів для моніторингу та контролю ризиків на всіх етапах реалізації концесійного проекту;
 - Розроблення типових договорів та шаблонів концесійних контрактів, що враховують передбачення передачі ризиків за стандартами ЄС;
 - Залучення незалежних експертів для проведення оцінки ризиків на етапі підготовки та виконання проекту, щоб забезпечити об'єктивність і неупередженість процесу.

4.2.1. ЗАКОНОДАВСТВО ЄС

Директива 2014/23²³ щодо присудження концесійних контрактів встановлює правову базу для присудження концесійних контрактів у державах-членах ЄС, забезпечуючи їх прозорість та рівність. При цьому, не-комерційні послуги, що становлять значний публічний інтерес, не підпадають під сферу дії Директиви.

Основні положення цієї директиви включають:

²³ [Directive 2014/23/EU of the European Parliament and of the Council of 26 February 2014 on the award of concession contracts](#)

- **Сфера застосування:** Директива застосовується до концесійних контрактів на роботи та послуги, що перевищують певний поріг вартості (5 186 млн €), та спрямована на забезпечення конкуренції між учасниками з усіх держав-членів ЄС.
- **Принципи рівності та недискримінації:** Основний акцент робиться на рівному ставленні до всіх учасників та відсутності дискримінації, забезпечуючи прозорість процесу відбору та оцінки пропозицій.
- **Гнучкість:** Директива дозволяє державам-членам адаптувати національні процедури для врахування місцевих потреб і особливостей, зберігаючи при цьому загальні принципи, такі як пропорційність і прозорість.
- **Контроль і моніторинг:** Забезпечується можливість оскарження рішень у разі порушення правил, щоб гарантувати, що процес присудження контрактів відповідає встановленим стандартам.
- **Захист громадських інтересів:** Директива надає можливість застосовувати специфічні вимоги для забезпечення захисту суспільних інтересів, таких як соціальні та екологічні норми, під час реалізації концесійних проектів.

4.2.2. УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Закон України «Про концесію»²⁴ визначає порядок реалізації проектів на умовах концесії. Основна мета цього закону — залучення приватних інвестицій для модернізації інфраструктури та надання суспільно важливих послуг з передачею значної частини операційних ризиків приватним партнерам. Закон спрямований на розвиток державно-приватного партнерства через ефективне управління проектами концесії, при цьому передбачається, що договір може укладатися на термін від 5 до 50 років залежно від об'єкта та специфіки проекту.

Основні положення закону включають:

- **Порядок укладення концесійних договорів:** Закріплюються правила проведення концесійних конкурсів та конкурентного діалогу для вибору концесіонера, що передбачає дотримання принципів прозорості, рівності та відсутності дискримінації.
- **Операційні ризики та фінансування:** Закон передбачає, що концесіонер бере на себе операційні ризики, включаючи ризики попиту та/або пропозиції. Також встановлено можливість укладення договорів про фінансування проектів із кредиторами.

²⁴ [Про концесію | від 03.10.2019 № 155-IX](#)

- **Контроль та відповідальність:** Вказується на механізми контролю за виконанням умов договору, участь незалежних експертів та визначення повноважень державних органів у процесі реалізації проектів.
- **Особливі умови концесії:** Регулюються права на створення нових об'єктів або управління вже існуючими, а також обов'язки концесіонера щодо досягнення показників результативності.

4.3. МІЖНАРОДНІ ПОШТОВІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ

Законодавство ЄС забезпечує високу прозорість тарифів, що дозволяє споживачам легко порівнювати умови доставки та ціни між країнами. Воно також покладає на національні регулюючі органи обов'язок контролювати тарифи та забезпечувати, щоб вони були економічно обґрунтованими, що сприяє рівним умовам на ринку і підтримці конкурентоспроможності.

Законодавство України регулює загальні положення надання поштових послуг, включаючи права та обов'язки операторів і користувачів. Однак воно не передбачає детальних вимог щодо прозорості тарифів і нагляду за їх обґрунтованістю, що може ускладнювати доступ користувачів до інформації про тарифи та створювати ризик непрозорої конкуренції.

Рекомендації для України:

- Впровадження вимоги щодо прозорості тарифів на послуги доставки, які дозволяють споживачам порівнювати умови та ціни;
- Запровадження обов'язку для операторів поштових послуг публікувати детальну інформацію про тарифи та умови доставки;
- Доповнення законодавства прямим положенням, що гарантувало б недискримінаційний доступ до інфраструктури або послуг Укрпошти для інших поштових операторів.
- Скасування виключного права призначеного оператора поштового зв'язку на деякі види послуг;
- Надання національному регулятору (Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації – НКРЗІ) повноважень для моніторингу тарифів та забезпечення їх відповідності ринковим умовам;
- Розробка механізму для об'єктивної оцінки тарифів, щоб уникнути необґрунтованих відмінностей у цінах.

4.3.1. ЗАКОНОДАВСТВО ЄС

Директива 97/67²⁵ встановлює спільні правила для розвитку внутрішнього ринку поштових послуг Європейського Союзу та покращення якості надання послуг. Основні положення цього закону охоплюють:

- **Право на універсальні поштові послуги:** Кожна держава-член зобов'язана забезпечити надання універсальних поштових послуг на всій своїй території за доступними цінами. Послуги мають надаватися не менше п'яти днів на тиждень і включати щоденний збір та доставку пошти до адресатів.
- **Встановлення мінімального набору послуг:** До універсальних поштових послуг належить збір, сортування, транспортування та доставка кореспонденції та посилок.
- **Тарифні принципи та прозорість:** Тарифи на універсальні послуги повинні бути прозорими, орієнтованими на витрати, і мають стимулювати ефективне надання послуг.
- **Забезпечення недискримінаційності в наданні тарифів,** особливо для корпоративних клієнтів.
- **Фінансування універсальних послуг:** Якщо надання універсальних послуг призводить до чистих витрат для постачальника, держава-член може запровадити механізми компенсації через державні кошти або компенсаційні фонди.
- **Регулювання якості обслуговування:** Встановлено стандарти якості для поштових послуг, зокрема для часу доставки пошти та регулярності обслуговування.
- **Незалежні моніторингові органи повинні щорічно контролювати якість обслуговування.**
- **Прозорість бухгалтерських звітів:** Постачальники універсальних послуг повинні вести окремий облік, щоб чітко відрізнити універсальні послуги від інших. Це сприяє прозорості щодо витрат.
- **Регулювання та нагляд:** Держави-члени повинні створити національні регуляторні органи, що незалежно регулюватимуть сектор поштових послуг і забезпечуватимуть виконання вимог директиви.

Регламент 2018/644 про послуги з доставки міжнародних посилок²⁶ про послуги з доставки транскордонних посилок має на меті підвищення прозорості та забезпечення регуляторного нагляду в сфері доставки в межах ЄС. Основні положення та деталі регламенту включають:

²⁵ [Consolidated text: Directive 97/67/EC of the European Parliament and of the Council of 15 December 1997 on common rules for the development of the internal market of Community postal services and the improvement of quality of service](#)

²⁶ [Regulation \(EU\) 2018/644 of the European Parliament and of the Council of 18 April 2018 on cross-border parcel delivery service](#)

- **Мета та охоплення:**
 - Спрямований на зниження тарифів на транскордонні послуги та підвищення прозорості для користувачів, особливо малих і середніх підприємств (МСП) та приватних осіб.
 - Застосовується до постачальників послуг, які здійснюють доставку посилок у кілька країн-членів, за винятком тих, що працюють лише в одній країні та доставляють власні товари.
- **Зобов'язання постачальників послуг:**
 - Постачальники повинні надавати національним регулюючим органам інформацію про свої тарифи та характеристики послуг.
 - Вони зобов'язані надавати загальні умови, опис послуг, а також інформацію про процеси обробки скарг.
 - Зобов'язані повідомляти про будь-які зміни в інформації протягом 30 днів.
- **Прозорість тарифів:**
 - Постачальники повинні публікувати свої тарифні списки та надавати їх національним регуляторам до 31 січня кожного року.
 - Комісія публікує ці тарифи на своєму сайті, що дозволяє користувачам легко порівнювати ціни між різними країнами.
- **Оцінка тарифів:**
 - Національні регулюючі органи мають право оцінювати тарифи на основі принципів, визначених у Директиві 97/67/ЄС, та визначати, чи є тарифи обґрунтованими.
 - Враховуються обсяги перевезень, специфічні витрати, якість послуг та потенційний вплив на користувачів, включаючи осіб з обмеженими можливостями та мешканців віддалених районів.
- **Інформування споживачів:**
 - Постачальники повинні інформувати споживачів про варіанти доставки та вартість послуг на етапі укладання договору.
 - Споживачам повинні бути доступні політики обробки скарг.
- **Штрафи та відповідальність:**
 - Країни-члени повинні запровадити ефективні, пропорційні та стримувальні штрафи за порушення регламенту.
 - Інформація про конфіденційні дані має бути захищена відповідно до законодавства ЄС та національних законів.

4.3.2. УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Закон України «Про поштовий зв'язок»²⁷ визначає основи діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку. Він регулює відносини між державними органами, операторами поштового зв'язку та користувачами, а також закладає принципи роботи поштових служб у країні.

Основні положення закону охоплюють:

- **Правовий статус операторів поштового зв'язку:** Визначаються права та обов'язки операторів, включаючи забезпечення доступності інформації про послуги, тарифи та строки пересилання, дотримання конфіденційності поштових відправлень та недопущення порушення конкуренції.
- **Захист прав користувачів:** Закон гарантує права користувачів на отримання якісних послуг, доступ до інформації про умови надання послуг, а також на відшкодування збитків у випадку порушень з боку оператора.
- **Універсальні послуги:** Передбачено надання універсальних послуг поштового зв'язку з гарантованим рівнем якості на всій території України за доступними цінами.
- **Державне регулювання:** Національна комісія, що здійснює регулювання у сфері поштового зв'язку, відповідає за моніторинг якості послуг, формування та встановлення тарифів на пересилання певних видів відправлень, ведення єдиного державного реєстру операторів тощо.
- **Фінансові аспекти:** Закон дозволяє операторам встановлювати ціни на послуги, крім випадків, де регулювання здійснюється державою. Порядок тарифного регулювання встановлюється національним регулятором з урахуванням економічно обґрунтованих витрат та інвестиційної складової.
- **Виключне право:** законом (ст.17) передбачено, що певні види діяльності, як то пересилання внутрішніх листів і поштових карток або розміщення та використання поштових скриньок для збирання листів і поштових карток, належать до виключного права призначеного оператора поштового зв'язку.

4.4. ПЕРЕВЕЗЕННЯ

Створення правової рамки для допуску перевізників з ЄС до українського ринку було передбачено Умовою про асоціацію між Україною та ЄС. На жаль, значного прогресу у цій сфері не відбулося.

На відміну від законодавства ЄС, в Україні немає повного еквівалента законодавства, що забезпечує свободу надання послуг іноземним перевізникам, як це передбачено у регламентах ЄС.

Наші рекомендації включають:

- Впровадження норми, що підтримують вільний доступ до ринку для міжнародних перевізників з ЄС, зокрема, для каботажних перевезень;

²⁷ [Про поштовий зв'язок | від 03.11.2022 № 2722-IX](#)

- Гармонізацію законодавство з європейськими регламентами для покращення конкурентоспроможності та інтеграції у транспортний ринок ЄС.

4.4.1. ЗАКОНОДАВСТВО ЄС

Регламент 3577/92²⁸ про застосування принципу свободи надання послуг до морського транспорту в межах держав-членів ЄС (морський каботаж) забезпечує правові підстави для створення внутрішнього ринку морських перевезень, сприяючи мобільності послуг у ЄС.

Основні положення Регламенту:

- **Свобода надання послуг:** Регламент встановлює, що право на здійснення морських транспортних послуг у межах однієї держави-члена (морський каботаж) поширюється на судновласників із країн ЄС. Це сприяє розвитку внутрішнього ринку, де вільно переміщуються товари, особи, послуги та капітал.
- **Вимоги для судновласників:** Для здійснення каботажу судно має бути зареєстроване в одній із держав-членів ЄС та ходити під її прапором, відповідати всім умовам, встановленим для каботажу цією державою.
- **Публічні послуги:** Регламент дозволяє укладати контракти про публічні послуги для забезпечення регулярних транспортних перевезень, особливо між островами. Це допомагає забезпечити транспортну доступність для віддалених регіонів, зберігаючи справедливі умови для всіх судновласників.
- **Охорона ринку:** Держави-члени можуть звертатися до Європейської Комісії для прийняття захисних заходів у разі серйозного порушення на внутрішньому транспортному ринку через каботаж. Це може включати тимчасове виключення певних районів з-під дії Регламенту.
- **Права та обов'язки судновласників:** Стосовно обслуговування та екіпажу, регламент зазначає, що за це відповідає держава, де судно зареєстроване, але у випадках перевезень між островами можуть застосовуватися умови приймаючої держави.

Директива 96/67²⁹ встановлює правила, що сприяють відкриттю та забезпеченню рівного доступу до ринку наземного обслуговування в аеропортах країн-членів ЄС.

Основні положення Директиви:

²⁸ [Consolidated text: COUNCIL REGULATION \(EEC\) No 3577/92 of 7 December 1992 applying the principle of freedom to provide services to maritime transport within Member States \(maritime cabotage\)](#)

²⁹ [Consolidated text: Council Directive 96/67/EC of 15 October 1996 on access to the groundhandling market at Community airports](#)

- **Доступ до ринку наземного обслуговування:** Директива передбачає, що постачальники послуг наземного обслуговування отримують право вільного доступу до ринку, що забезпечує конкуренцію і підвищує якість послуг.
- **Служби самостійного обслуговування:** Аеропортам дозволяється самим надавати певні види обслуговування без залучення сторонніх організацій, але при цьому має бути збережена можливість для конкуренції та вибору серед альтернативних постачальників.
- **Критерії вибору постачальників:** Встановлюються об'єктивні, прозорі та недискримінаційні критерії для відбору компаній, що надають послуги наземного обслуговування.
- **Комітет користувачів аеропорту:** Держави-члени повинні забезпечити створення комітету користувачів, який представляє інтереси аеропортів і консулюється з питань вибору постачальників послуг.
- **Соціальний та екологічний захист:** Директива дозволяє країнам-членам приймати заходи для захисту прав працівників та охорони навколишнього середовища, якщо вони відповідають загальним положенням права ЄС.

Директива 2012/34³⁰ встановлює єдину європейську залізничну зону та забезпечує правову основу для координації та розвитку залізничного транспорту в межах ЄС. Її положення охоплюють:

- **Незалежність управління залізничними підприємствами:** Директива гарантує, що підприємства повинні мати незалежний статус у питаннях управління, фінансових рішень та внутрішнього контролю, навіть якщо вони підконтрольні державам-членам.
- **Розмежування функцій:** Управління залізничною інфраструктурою повинно бути відокремлене від надання транспортних послуг. Це забезпечує прозорість і запобігає конфліктам інтересів.
- **Доступ до інфраструктури:** Залізничні компанії отримують право доступу до інфраструктури на рівних умовах, щоб виконувати як внутрішні, так і міжнародні перевезення.
- **Фінансова прозорість:** Облік має бути розділений між управлінням інфраструктурою та наданням транспортних послуг, щоб уникнути перехресного фінансування.
- **Ліцензування залізничних підприємств:** Держави-члени мають встановити органи, відповідальні за видачу ліцензій, що підтверджують здатність підприємств надавати залізничні послуги на території ЄС.
- **Захист ринкової рівності:** Директива передбачає заходи для уникнення монопольних практик та сприяє здоровій конкуренції на ринку.

³⁰ [Consolidated text: Directive 2012/34/EU of the European Parliament and of the Council of 21 November 2012 establishing a single European railway area \(recast\)](#)

Регламент 1008/2008³¹ встановлює правила для здійснення внутрішніх і міжнародних авіаперевезень у межах ЄС, забезпечуючи єдині умови для всіх авіакомпаній.

- **Ліцензування авіаперевізників:** Регламент визначає вимоги до видачі ліцензій на експлуатацію авіакомпаній, щоб гарантувати їхню фінансову стабільність і технічну здатність надавати послуги.
- **Свобода надання послуг:** Ліцензовані авіаперевізники мають право здійснювати перевезення між будь-якими пунктами в межах ЄС без обмежень щодо ємності, частоти рейсів і тарифів.
- **Публічні зобов'язання:** Дозволяє державам-членам накладати публічні зобов'язання для підтримки важливих авіасполучень, зокрема до віддалених або ізольованих регіонів.

Регламент 1071/2009³² встановлює загальні правила для доступу до професії перевізника, що займається автомобільними вантажними та пасажирськими перевезеннями. Зокрема, він визначає умови, за яких перевізники можуть отримувати ліцензії, включаючи фінансову стабільність, професійну компетенцію та гарну репутацію.

Регламент 1072/2009³³ встановлює правила, за якими перевізники мають право здійснювати міжнародні перевезення вантажів у межах ЄС, у тому числі каботажні операції (перевезення між пунктами в одній країні, виконані перевізником з іншої країни). Зокрема, регламент встановлює умови для тимчасових каботажних перевезень, щоб уникнути порушення національних ринків.

4.4.2. УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Українське законодавство, що регулює різні види транспортних перевезень, зокрема морські, залізничні, автомобільні та повітряні перевезення, суттєво відрізняється від європейського.

Кодекс торговельного мореплавства України³⁴ регулює здійснення морських перевезень, включаючи питання каботажу. Він визначає правила для судновласників, вимоги до реєстрації суден і умов праці екіпажу. На відміну від Регламенту 3577/92 ЄС, українське законодавство не передбачає такого рівня свободи надання послуг іноземним судновласникам і більше орієнтоване на внутрішні перевезення та захист національних інтересів.

³¹ [Consolidated text: Regulation \(EC\) No 1008/2008 of the European Parliament and of the Council of 24 September 2008 on common rules for the operation of air services in the Community \(Recast\)](#)

³² [Consolidated text: Regulation \(EC\) No 1071/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 establishing common rules concerning the conditions to be complied with to pursue the occupation of road transport operator and repealing Council Directive 96/26/EC](#)

³³ [Consolidated text: Regulation \(EC\) No 1072/2009 of the European Parliament and of the Council of 21 October 2009 on common rules for access to the international road haulage market \(recast\)](#)

³⁴ [Кодекс торговельного мореплавства України | від 23.05.1995 № 176/95-ВР](#)

Повітряний кодекс України³⁵ регулює діяльність авіаційного транспорту, включаючи ліцензування перевізників, технічні стандарти, безпеку польотів та порядок виконання міжнародних і внутрішніх рейсів. У порівнянні з Регламентом 1008/2008 ЄС, українське законодавство приділяє менше уваги єдиному ринку і вільному доступу до перевезень між країнами.

Закон України «Про державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації»³⁶ регулює питання безпеки авіаперевезень і співпраці з міжнародними організаціями.

Закон України «Про залізничний транспорт»³⁷ регулює діяльність залізничного транспорту, доступ до інфраструктури, ліцензування та фінансування. Він забезпечує правові засади для надання послуг і розвитку залізничної інфраструктури. Проте, українське законодавство має менше регламентованих норм щодо незалежності управління та відокремлення функцій порівняно з європейським (що впливає на прозорість конкуренції та доступу до ринку).

Закон України «Про автомобільний транспорт»³⁸ визначає загальні правила для здійснення внутрішніх і міжнародних перевезень (що включає вимоги до ліцензування перевізників, відповідність технічним нормам, забезпечення безпеки на дорогах. Закон не охоплює питання каботажних перевезень або доступу іноземних перевізників до внутрішнього ринку.

4.5. Е-KOMEPЦІЯ ТА ІНШІ ІКТ-ПОСЛУГИ

Європейське законодавство встановлює уніфіковані правила для забезпечення високого рівня кібербезпеки у всіх країнах-членах ЄС. Воно спрямоване на усунення розбіжностей у впровадженні заходів кібербезпеки, забезпечення гармонізації стандартів та підтримання захисту ланцюгів постачання. Зобов'язання включають управління кібер-ризиками, повідомлення про кіберінциденти та міжнародну координацію, що створює єдиний підхід для всіх країн-членів.

Українське законодавство орієнтоване на внутрішні аспекти забезпечення кібербезпеки, включаючи захист критичних систем і співпрацю державних і приватних структур. Закон охоплює основні принципи та суб'єктів кібербезпеки, визначає роль CERT-UA та наголошує на важливості державно-приватної взаємодії. Проте порівняно з європейськими стандартами, українське законодавство не має такої деталізованої уніфікації, не охоплює в достатній мірі управління ризиками в ланцюгах постачання та не має настільки розвинених рамок сертифікації.

Рекомендації для України:

³⁵ [Повітряний кодекс України | від 19.05.2011 № 3393-VI](#)

³⁶ [Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації | від 21.03.2017 № 1965-VIII](#)

³⁷ [Про залізничний транспорт | від 04.07.1996 № 273/96-ВР](#)

³⁸ [Про автомобільний транспорт | від 05.04.2001 № 2344-III](#)

- Гармонізація стандартів кібербезпеки для створення єдиного підходу, що відповідає вимогам NIS 2;
- Запровадження механізмів управління ризиками, пов'язаними з постачальниками, для уникнення компрометації систем через вразливості третіх сторін;
- Впровадження національної рамки сертифікації ІКТ-продуктів і послуг, подібної до європейської, для підвищення довіри до цифрових технологій та забезпечення безпеки транскордонних послуг;
- Деталізація вимог щодо повідомлення про інциденти, щоб забезпечити своєчасне реагування та мінімізувати потенційну шкоду від кіберзагроз.

4.5.1. ЗАКОНОДАВСТВО ЄС

Директива 2022/2555³⁹ (Network and Information Security Directive 2, або NIS 2) забезпечує високий рівень кібербезпеки в ЄС, створюючи більш узгоджені та ефективні правила для всіх ключових секторів економіки (включаючи е-комерцію та інші ІТ-послуги). Директива запроваджує наступні регуляції:

- **Уніфікація вимог для держав-членів:** Директива усуває розбіжності у впровадженні заходів кібербезпеки між державами-членами, вводячи мінімальні правила для всіх країн. Це важливо для уникнення фрагментації внутрішнього ринку, яка може підвищити вразливість до кіберзагроз.
- **Зобов'язання щодо управління кібер-ризиками:** Всі суб'єкти, що підпадають під дію Директиви, повинні впроваджувати та підтримувати системи управління ризиками, враховуючи людський фактор та заходи фізичної і екологічної безпеки. Мета цих заходів — забезпечити захист даних і мереж від кібер-загроз, які можуть порушити економічну активність і безпеку споживачів.
- **Повідомлення про інциденти:** Визначені суб'єкти повинні повідомляти про серйозні інциденти кібербезпеки національні компетентні органи. Це сприяє своєчасному реагуванню та мінімізації потенційної шкоди.
- **Співпраця між країнами-членами:** Директива підкреслює важливість координації зусиль, що включає створення та підтримку національних CSIRT (команд реагування на інциденти комп'ютерної безпеки) та налагодження обміну інформацією через мережі співпраці.
- **Захист ланцюгів постачання:** Директива закликає оцінювати та управляти ризиками, пов'язаними з постачальниками та послугами, щоб уникнути компрометації через вразливості

³⁹ [Directive \(EU\) 2022/2555 of the European Parliament and of the Council of 14 December 2022 on measures for a high common level of cybersecurity across the Union, amending Regulation \(EU\) No 910/2014 and Directive \(EU\) 2018/1972, and repealing Directive \(EU\) 2016/1148 \(NIS 2 Directive\)](#)

третіх сторін. Це включає підготовку до загроз, пов'язаних із використанням іноземного обладнання та послуг.

Регламент 2022/2065⁴⁰ (також відомий як Digital Services Act) регулює діяльність цифрових посередників, включаючи онлайн-платформи, з метою створення безпечного та прозорого онлайн-середовища в межах ЄС. Основні положення включають наступні аспекти:

- **Обов'язки посередників:** Регламент визначає різні рівні відповідальності для постачальників послуг "простого доступу", "кешування" та "хостингу". Важливо, що на онлайн-платформи покладаються зобов'язання забезпечувати ефективні механізми повідомлення про незаконний контент і реагувати на них.
- **Розширені обов'язки для великих платформ:** Платформи з великою кількістю користувачів повинні впроваджувати додаткові заходи безпеки, зокрема оцінювати ризики щодо поширення незаконного контенту, дезінформації тощо. Вони повинні публікувати звіти про вжиті заходи щодо видалення контенту та дотримання інших зобов'язань.
- **Захист споживачів:** Регламент захищає права користувачів і забезпечує, щоб платформи повідомляли про свої дії щодо видалення контенту, надавали причини своїх рішень та можливість для оскарження цих рішень.
- **Інформація про третіх осіб:** Посередники повинні розкривати інформацію про продавців, щоб користувачі могли ідентифікувати джерело продуктів чи послуг, що підвищує прозорість і захист від шахрайства.
- **Прозорість алгоритмів:** Великі платформи мають зобов'язання забезпечувати прозорість роботи своїх алгоритмів рекомендацій і пояснювати, як саме вони впливають на користувачів.
- **Механізми контролю за контентом:** Регламент передбачає розробку систем, що дають можливість споживачам оскаржувати рішення щодо видалення контенту і сприяють захисту прав на свободу слова та доступ до інформації.
- **Вимоги до повідомлень про порушення:** Встановлюються стандарти для сповіщення про незаконний контент, включаючи чіткість і підставність цих повідомлень.
- **Статус «довірих флагманів»:** Впроваджується концепція «trusted flaggers», які мають експертні знання у виявленні незаконного контенту і можуть забезпечувати прискорену обробку їхніх повідомлень.

⁴⁰ [Regulation \(EU\) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on a Single Market For Digital Services and amending Directive 2000/31/EC \(Digital Services Act\)](#)

Регламент 2022/1925⁴¹ (Digital Markets Act, DMA) встановлює правила для забезпечення справедливої конкуренції та конкурентоспроможності у цифровому секторі.

- **Визначення «гейткіперів»:** DMA визначає «гейткіперів» як великі цифрові платформи, які з'єднують бізнес-користувачів і кінцевих користувачів, маючи значний вплив на ринку, контроль і усталену ринкову позицію.
- **Обов'язки «гейткіперів»:** Визначені воротарі повинні дотримуватись певних правил, щоб уникнути антиконкурентних практик, включаючи:
- **Забезпечення справедливого доступу до своїх платформ.**
- **Заборона самопривілеювання** (надання переваг власним сервісам над сервісами третіх сторін).
- **Дозвіл користувачам видаляти попередньо встановлені додатки.**
- **Гарантування взаємодії та запобігання антиконкурентному використанню даних.**
- **Заборона певних нечесних практик, таких як:**
 - Обмеження встановлення програмного забезпечення третіх сторін.
 - Використання даних від бізнес-користувачів для конкуренції з ними.
 - Обмеження можливості користувачів змінювати сервіси або легко відписуватись від них.
- **Прозорість і доступ до даних:** Воратарі повинні забезпечувати прозорість у своїх рекламних практиках і надавати бізнес-користувачам доступ до показників ефективності та даних, необхідних для аналізу.

Регламент 2019/881⁴² (також відомий як Cybersecurity Act) встановлює рамки для сертифікації кібербезпеки ІКТ-продуктів, послуг і процесів. Його мета — зміцнити довіру до цифрових рішень та забезпечити високий рівень кібербезпеки у всьому ЄС. Хоча закон не є прямою частиною acquis щодо свободи надання послуг, він підтримує цей принцип шляхом гарантування безпечного цифрового середовища, що важливо для міжнародної мобільності ІТ-послуг.

Основні положення Cybersecurity Act:

- **Європейське агентство з кібербезпеки (ENISA):** Регламент надає ENISA постійний мандат і розширені повноваження для підтримки країн-членів у питаннях кібербезпеки. Агентство відіграє ключову роль у координації та впровадженні політики кібербезпеки, а також у наданні рекомендацій і проведенні досліджень.

⁴¹ [Regulation \(EU\) 2022/1925 of the European Parliament and of the Council of 14 September 2022 on contestable and fair markets in the digital sector and amending Directives \(EU\) 2019/1937 and \(EU\) 2020/1828 \(Digital Markets Act\)](#)

⁴² [Regulation \(EU\) 2019/881 of the European Parliament and of the Council of 17 April 2019 on ENISA \(the European Union Agency for Cybersecurity\) and on information and communications technology cybersecurity certification and repealing Regulation \(EU\) No 526/2013 \(Cybersecurity Act\)](#)

- **Рамки сертифікації кібербезпеки:** Закон створює єдину схему сертифікації для ІКТ-продуктів, процесів і послуг, що дозволяє підтвердити відповідність високим стандартам безпеки. Це сприяє запобіганню кіберзагрозам і підвищує довіру користувачів до цифрових продуктів і послуг
- **Три рівні сертифікації:** Регламент встановлює три рівні сертифікації — базовий, суттєвий і високий. Це дозволяє адаптувати вимоги до різних рівнів ризику і забезпечити відповідність залежно від критичності системи чи продукту.
- **Добровільна та обов'язкова сертифікація:** Хоча більшість схем сертифікації є добровільними, ЄС може вимагати обов'язкової сертифікації для певних критичних секторів або продуктів у майбутньому. Це забезпечує додатковий захист у випадках, де ризику є надзвичайно високими.

4.5.2. УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Закон «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України»⁴³ спрямований на посилення захисту критичних систем, підвищення рівня кіберстійкості та розвиток співпраці з міжнародними партнерами, зокрема у сфері боротьби з кіберзлочинністю. Основні положення Закону включають:

- **Основні принципи та об'єкти кібербезпеки:** Ключовими об'єктами є права людини, національні інтереси, об'єкти критичної інфраструктури та комунікаційні системи. Принципи закону ґрунтуються на верховенстві права, пропорційності заходів та міжнародному співробітництві.
- **Суб'єкти забезпечення кібербезпеки:** До основних суб'єктів належать Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації, Національна поліція, Служба безпеки України, Міністерство оборони та інші органи державної влади, що відповідають за реалізацію заходів кібербезпеки.
- **Створення національної системи кібербезпеки:** Система включає заходи політичного, організаційного та технічного характеру, впровадження стандартів ЄС і НАТО, проведення аудитів інформаційної безпеки та обмін інформацією про інциденти.
- **Державно-приватна взаємодія:** Закон підкреслює важливість залучення приватного сектору та громадськості до забезпечення кібербезпеки, включаючи проведення навчань, обмін інформацією та партнерство з волонтерськими організаціями.
- **Функції CERT-UA:** Урядова команда реагування на комп'ютерні надзвичайні події відповідає за аналіз кіберінцидентів, надання допомоги та координацію з іншими командами реагування.

⁴³ [Про основні засади забезпечення кібербезпеки України | від 05.10.2017 № 2163-VIII](#)

Закон «Про критичну інфраструктуру»⁴⁴ визначає правові та організаційні засади створення та функціонування національної системи захисту критичної інфраструктури, зокрема встановлює критерії віднесення об'єктів до числа критичної інфраструктури, формує засади функціонування національної системи захисту критичної інфраструктури, розмежовує повноваження державних органів у сфері реалізації державної політики щодо захисту критичної інфраструктури.

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах»⁴⁵ визначає правові основи захисту інформації в таких системах, встановлює обов'язки власників та користувачів щодо забезпечення інформаційної безпеки, а також регулює питання відповідальності за порушення вимог цього закону.

Закон України «Про цифровий контент та цифрові послуги»⁴⁶ регулює відносини між виконавцем та споживачем щодо надання цифрового контенту та/або цифрових послуг, встановлюючи цивільно-правові засади та захист прав споживачів у цій сфері.

Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Загальних вимог до кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури»⁴⁷. Цей нормативний акт встановлює вимоги до кіберзахисту об'єктів критичної інформаційної інфраструктури, забезпечуючи їхню стійкість до кіберзагроз.

Закон України «Про електронну комерцію»⁴⁸ визначає організаційно-правові засади діяльності у сфері електронної комерції в Україні, встановлює порядок вчинення електронних правочинів із застосуванням інформаційно-комунікаційних систем та визначає права і обов'язки учасників відносин у сфері електронної комерції.

4.6. МЕДІАПОСЛУГИ

Законодавство ЄС у сфері аудіовізуальних послуг охоплює як традиційні телевізійні медіа, так і онлайн-платформи, включаючи сервіси відео на замовлення та платформи обміну відео. Закон України «Про медіа» також регулює діяльність телевізійних медіа та онлайн-платформ, але рівень деталізації щодо регулювання платформ спільного доступу до відео та соціальних мереж менш розвинений порівняно з європейськими стандартами.

⁴⁴ [Про критичну інфраструктуру | від 16.11.2021 № 1882-IX](#)

⁴⁵ [Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах | від 05.07.1994 № 80/94-ВР](#)

⁴⁶ [Про цифровий контент та цифрові послуги" | від 10.08.2023 № 3321-IX](#)

⁴⁷ [Про затвердження Загальних вимог до кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури | 19.06.2019 № 518-2019п](#)

⁴⁸ [Про електронну комерцію | від 03.09.2015 № 675-VIII](#)

Директива ЄС містить положення про захист неповнолітніх від шкідливого контенту та встановлює вимоги до попередження про зміст програм. Вона охоплює широке регулювання щодо захисту дітей у цифровому середовищі. Український закон також передбачає захист неповнолітніх, але положення щодо онлайн-контенту та захисту дітей на цифрових платформах ще потребують уточнення і розширення для відповідності європейським нормам.

Наші рекомендації у цій сфері:

- Адаптація регулювання онлайн-платформ та соціальних мереж до стандартів ЄС для забезпечення ефективного контролю та захисту користувачів;
- Посилення вимоги щодо прозорості структури власності медіа для підвищення довіри та забезпечення відкритості;
- Запровадження регуляції онлайн-платформ в Україні;
- Забезпечення додаткового захисту у цифровому середовищі шляхом впровадження чітких вимог до онлайн-платформ.

4.6.1. ЗАКОНОДАВСТВО ЄС

Директива 2018/1808⁴⁹ створює єдиний ринок для аудіовізуальних послуг, що дозволяє провайдерам надавати свої послуги в інших державах-членах без необхідності проходити окрему регуляцію у кожній країні. Це знімає адміністративні бар'єри та сприяє вільному руху медіапослуг⁵⁰.

Основні положення цієї директиви стосуються:

- **Сфери застосування:** Включає телевізійні програми, онлайн-платформи та послуги, що надають відеоконтент, зокрема відео за запитом і платформи для обміну відео.
- **Захисту неповнолітніх:** Встановлюються вимоги щодо забезпечення захисту дітей від контенту, що може негативно впливати на їхній фізичний, ментальний або моральний розвиток.
- **Боротьби з підбурюванням до ненависті та тероризму:** Вимоги до контенту не містити підбурювання до насильства, ненависті або терористичних дій.

⁴⁹ [Directive \(EU\) 2018/1808 of the European Parliament and of the Council of 14 November 2018 amending Directive 2010/13/EU on the coordination of certain provisions laid down by law, regulation or administrative action in Member States concerning the provision of audiovisual media services \(Audiovisual Media Services Directive\) in view of changing market realities](#)

⁵⁰ Хоча медіа входить до загального контексту свободи надання послуг, його регулювання включає специфічні вимоги, які враховують вплив медіаконтенту на суспільство. AVMSD фокусується на балансі між свободою надання послуг та необхідністю захисту певних інтересів, як-от захист неповнолітніх, обмеження на рекламу та боротьба з мовою ворожнечі. Саме тому цю сферу виключено з-під парасольки Директиви про послуги.

- **Соціальних медіа:** Охоплює платформи, що надають відеоконтент, якщо цей контент становить суттєву частину діяльності таких платформ.
- **Співрегулювання та саморегулювання:** Сприяє створенню кодексів поведінки для зменшення ризиків від рекламних матеріалів, зокрема для дітей.
- **Фінансових зобов'язань:** Можливість накладення фінансових зобов'язань для підтримки європейських аудіовізуальних робіт.
- **Прозорості власності:** Вимагає від медіасервісів розкриття інформації про структуру власності, що важливо для свободи вираження та запобігання конфліктам інтересів.

4.6.2. УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Закон «Про медіа»⁵¹ забезпечує свободу вираження, доступ до різнобічної та достовірної інформації, стимулює конкурентне середовище, регулює діяльність Національної ради з питань телебачення і радіомовлення та визначає її повноваження. Важливими є положення про реєстрацію медіа, умови ліцензування, захист прав споживачів і користувачів медіа-сервісів, а також про прозорість структури власності медіа. Закон також регулює порядок мовлення, права та обов'язки медіа-організацій, включаючи платформ спільного доступу до відео, та передбачає стандарти для рекламної інформації. Нормативно-правові акти Національної ради з питань телебачення і радіомовлення⁵² деталізують окремі положення Закону.

4.7. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Директива 2011/24 та українське законодавство у сфері охорони здоров'я мають подібні цілі, спрямовані на забезпечення доступу громадян до медичних послуг, однак їхні підходи та рівень підтримки транскордонного медичного обслуговування суттєво відрізняються. Європейська директива забезпечує пацієнтам право на медичні послуги в будь-якій країні-члені ЄС із відшкодуванням витрат, створює національні контактні пункти для інформування та підтримує міждержавне співробітництво у сфері рідкісних захворювань і електронної охорони здоров'я. Натомість, українське законодавство надає обмежену можливість для лікування за кордоном лише у випадках, коли лікування неможливе всередині країни, і ця можливість має жорсткі критерії відбору та залежить від державного фінансування.

Рекомендації для України:

⁵¹ [Про медіа | від 13.12.2022 № 2849-IX](#)

⁵² [Нормативно-правові акти Національної ради – Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення](#)

- Запровадження механізму часткового відшкодування витрат на транскордонне лікування, що дозволить громадянам отримувати медичні послуги за кордоном у разі необхідності та зможе зменшити навантаження на систему охорони здоров'я України;
- Гармонізація стандартів якості медичних послуг з європейськими для забезпечення конкурентоспроможності українських медичних закладів та безпеки пацієнтів, включаючи посилення контролю за відповідністю закладів стандартам якості;
- Розвиток співпраці з іншими країнами у лікуванні рідкісних захворювань, створення механізмів обміну інформацією та координованої допомоги, аби підвищити доступність спеціалізованої медичної допомоги для українських пацієнтів.
- Розширити електронну охорону здоров'я (eHealth) та телемедицину, впровадивши стандарти обміну медичною інформацією між українськими та європейськими установами, що спростить транскордонне лікування і підвищить його ефективність.

4.7.1. ЗАКОНОДАВСТВО ЄС

Директива 2011/24⁵³ про права пацієнтів у сфері транскордонного медичного обслуговування встановлює правову основу, яка сприяє мобільності пацієнтів у межах Європейського Союзу. Вона забезпечує доступ громадян ЄС до медичних послуг у різних державах-членах, одночасно сприяючи співпраці у сфері охорони здоров'я між країнами. Основні положення включають:

- **Мобільність пацієнтів та відшкодування витрат:** Директива дозволяє пацієнтам отримувати медичні послуги в інших державах-членах ЄС з подальшим відшкодуванням витрат з боку системи охорони здоров'я їхньої країни походження, за умови, що такі послуги покриваються на національному рівні. Витрати відшкодовуються на рівні, який був би застосований для аналогічних послуг у країні походження пацієнта.
- **Інформування та прозорість:** Країни-члени зобов'язані забезпечити прозорість щодо можливостей транскордонного лікування, включаючи інформацію про медичні послуги, права пацієнтів та процедуру отримання відшкодування. З цією метою створюються національні контактні пункти, що надають пацієнтам необхідну інформацію про послуги, доступні за кордоном, та відповідні правила.
- **Гарантії якості та безпеки:** Директива зобов'язує країни-члени забезпечити, щоб медичні послуги, що надаються пацієнтам з інших держав, відповідали стандартам якості та безпеки,

⁵³ [Consolidated text: Directive 2011/24/EU of the European Parliament and of the Council of 9 March 2011 on the application of patients' rights in cross-border healthcare](#)

які діють на їхній території. Це включає дотримання національних медичних стандартів, ліцензування лікарів та контроль якості лікувальних установ.

- **Співпраця у сфері охорони здоров'я:** Директива заохочує співпрацю між країнами-членами в таких галузях, як електронна охорона здоров'я (eHealth), телемедицина, рідкісні захворювання та обмін інформацією. Це спрямовано на покращення доступу до медичних послуг, зокрема для пацієнтів з рідкісними захворюваннями, та на обмін досвідом щодо передових методів лікування.
- **Рідкісні захворювання:** Спеціальний акцент робиться на доступі до лікування рідкісних захворювань. Країни-члени співпрацюють для обміну інформацією та координації лікування таких хвороб, що є важливим для забезпечення пацієнтів необхідною спеціалізованою допомогою.
- **Електронна охорона здоров'я:** Директива сприяє розвитку електронної охорони здоров'я через спільні стандарти для телемедицини та електронних медичних записів, що сприяє зручному обміну медичною інформацією між країнами та підвищує доступність лікування.

4.7.2. УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Основні положення Закону України «Про основи законодавства України про охорону здоров'я»⁵⁴ спрямовані на забезпечення всебічного захисту права громадян на охорону здоров'я та розвиток системи медичної допомоги в країні. Визначені ключові принципи, такі як:

- **Пріоритет охорони здоров'я:** держава визнає охорону здоров'я пріоритетною сферою, яка потребує підтримки й розвитку.
- **Рівноправність і доступність:** забезпечується право громадян на доступ до медичних послуг незалежно від соціального статусу, статі чи місця проживання.
- **Прозорість структури охорони здоров'я:** сприяння інформованості громадян про можливості медичних послуг, зокрема про телемедичні послуги.
- **Право на вибір лікаря та медичних послуг:** громадянин має право самостійно обирати медичного працівника та методи лікування в межах запропонованих рекомендацій.
- **Захист прав пацієнтів:** передбачаються права на приватність, конфіденційність і захист персональних даних, а також можливість оскаржувати медичні рішення.
- **Розвиток телемедицини:** включає впровадження інформаційних систем, що забезпечують можливості для надання медичної допомоги в дистанційному режимі.

⁵⁴ [Основи законодавства України про охорону здоров'я | від 19.11.1992 № 2801-XII](#)

- **Взаємодія державного та приватного секторів:** закон сприяє розвитку приватної ініціативи, розширенню партнерства в медичній галузі для більш якісного надання медичних послуг.

Постанова КМУ «Про забезпечення організації направлення громадян України для лікування за кордон»⁵⁵ регулює процедуру направлення українських громадян на лікування за межі країни у випадках, коли відповідні медичні послуги неможливо надати в Україні. Основні положення цієї постанови передбачають:

- **Умови направлення на лікування за кордон:** Направлення можливе за умови, що вітчизняні заклади охорони здоров'я не можуть надати необхідну медичну допомогу, що підтверджується висновком групи експертів Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) відповідного профілю.
- **Порядок подання документів:** Спеціалізовані заклади охорони здоров'я готують клопотання про необхідність направлення пацієнта за кордон і надсилають його до МОЗ через відповідні структурні підрозділи місцевих органів виконавчої влади.
- **Роль МОЗ:** МОЗ здійснює координацію процесу направлення, включаючи співпрацю з іноземними медичними закладами та оплату лікування, а також організацію контролю над станом здоров'я пацієнтів, що перебувають за кордоном на лікуванні.
- **Фінансування:** Оплата лікування здійснюється за рахунок державного бюджету на основі офіційних рахунків від іноземних медичних установ. Покриваються витрати на лікування, проїзд пацієнта та супроводжуючої особи.
- **Спеціальні положення для військовослужбовців:** Постанова враховує особливі обставини для лікування військових, які брали участь в обороні країни, надаючи їм можливість отримувати допомогу або реабілітацію за кордоном.
- **Контроль і звітність:** Громадяни або їхні представники мають звітувати МОЗ про результати лікування, надаючи медичний висновок із закордонного медичного закладу після повернення в Україну.

Наказ МОЗ «Про затвердження Порядку ведення Реєстру пацієнтів в електронній системі охорони здоров'я»⁵⁶ затверджує порядок ведення Реєстру пацієнтів в електронній системі охорони здоров'я.

Закон України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення»⁵⁷ визначає механізми фінансування медичних послуг для населення України.

⁵⁵ [Про забезпечення організації направлення громадян України для лікування за кордон | від 27.12.2017 № 1079](#)

⁵⁶ [Про затвердження Порядку ведення Реєстру пацієнтів в електронній системі охорони здоров'я | від 30.11.2020 №2755](#)

⁵⁷ [Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення | від 19.10.2017 № 2168-VIII](#)

4.8. ТУРИСТИЧНІ ПОСЛУГИ

Європейська директива встановлює високий рівень захисту туристів, чітко регламентуючи зобов'язання організаторів щодо інформування, компенсацій та підтримки споживачів у разі невиконання або змін у договорі. Споживачі мають право на відмову від договору без штрафних санкцій за певних умов, що забезпечує більшу гнучкість у захисті прав туристів. Водночас українське законодавство має загальні положення про захист споживачів, але в ньому відсутні деталізовані механізми компенсацій у разі невиконання умов пакета послуг.

Фінансові гарантії, що передбачені директивою ЄС, включають обов'язкові заходи для забезпечення повернення коштів споживачам та їх репатріації у разі неплатоспроможності організатора. Український закон містить лише загальні вимоги щодо страхування і фінансових механізмів, без конкретних положень, що забезпечують повернення коштів у разі банкрутства туроператора. Інформаційні зобов'язання також відрізняються за рівнем деталізації: директива зобов'язує організаторів надавати повну інформацію щодо характеристик послуг, їхньої вартості, умов скасування та зборів, тоді як український закон має менш детальні положення, що не повністю відповідають європейським стандартам.

Директива ЄС чітко визначає, що відповідальність за належне виконання всіх послуг у межах пакета несе організатор, незалежно від того, хто фактично надає ці послуги. Український закон покладає відповідальність на туроператорів і турагентів, але рівень чіткості у формулюванні їхніх обов'язків і відповідальності є менш конкретним.

Отже, наші рекомендації включають:

- Запровадження чітких вимог щодо компенсацій та зобов'язань організаторів у разі невиконання договору, за прикладом Директиви ЄС;
- Розширення фінансових гарантій для захисту туристів у випадку банкрутства операторів;
- Оновлення положень щодо інформаційних обов'язків, щоб забезпечити туристам доступ до всебічної інформації перед укладенням договору;
- Підвищення рівня адміністративної відповідальності та впровадження штрафних санкцій за порушення обов'язків щодо інформування та виконання туристичних послуг.
- Адаптація існуючого поняття «туристичний продукт» до європейських «пакет туристичних послуг» та «пов'язані туристичні послуги» (залежно від того, купуються вони в одного постачальника за одним договором чи ні).
- Запровадження договору про туристичні послуги для підвищення правової ясності, більшого захисту прав споживачів та надавачів туристичних послуг, а також для вищої якості захисту інтересів сторін такого договору за рахунок врахування їх специфічних потреб. Відведення особливої ролі організаторам, операторам, агентам, посередникам у частині виконання договору про туристичні послуги із вимогою, про те, що хоча б один з надавачів туристичних послуг ніс відповідальність за виконання.
- Запровадження норми про туристичного оператора або агента країни-члена ЄС із одночасним врегулюванням питання щодо відповідності його статусу за законодавством ЄС (організатор, онлайн-турагент, посередник тощо) та України (туристичний оператор, туристичний агент), а також фінансової відповідальності за законодавством його країни-реєстрації.

4.8.1. ЗАКОНОДАВСТВО ЄС

Директива 2015/2302⁵⁸ про пакетні туристичні послуги спрямована на забезпечення прав споживачів та підвищення захисту туристів, які купують пакетні туристичні послуги. Основні аспекти цієї директиви включають наступні положення:

- **Основна мета і охоплення:** Директива спрямована на гармонізацію законодавства країн ЄС у сфері пакетних подорожей та пов'язаних туристичних послуг, з метою забезпечення високого рівня захисту туристів у разі придбання пакетних турів або послуг, що складаються з декількох елементів (переліт, проживання, оренда автомобіля тощо). Вона застосовується до всіх видів пакетних подорожей, незалежно від того, продаються вони в інтернеті чи через туристичні агентства.
- **Визначення пакетних послуг:** Директива визначає пакетні туристичні послуги як комбінацію щонайменше двох різних видів послуг, зокрема:
 - Перевезення пасажирів.
 - Проживання, яке не є невід'ємною частиною перевезення пасажирів.
 - Прокат транспортних засобів (автомобілів, мотоциклів тощо).
 - Будь-які інші туристичні послуги, що складають значну частину подорожі.
- **Захист прав споживачів:** Директива передбачає розширений захист прав споживачів, включаючи:
 - **Зобов'язання інформації:** Організатори повинні надавати точну та повну інформацію перед укладенням договору, щоб споживачі могли ухвалювати обґрунтовані рішення.
 - **Право на відмову:** Споживачі мають право розірвати договір без штрафних санкцій у разі істотних змін у договорі, що стосуються пакету послуг.

⁵⁸ [Directive \(EU\) 2015/2302 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2015 on package travel and linked travel arrangements, amending Regulation \(EC\) No 2006/2004 and Directive 2011/83/EU of the European Parliament and of the Council and repealing Council Directive 90/314/EEC](#)

- **Фінансовий захист:** Організатори повинні забезпечувати гарантії на випадок неплатоспроможності, щоб повернути гроші або забезпечити повернення туриста до місця відправлення.
- **Обов'язки організаторів і продавців:** Організатор подорожі несе відповідальність за правильне виконання всіх туристичних послуг, включених до договору. Продавці, які діють від імені організатора, також зобов'язані забезпечити дотримання прав споживачів, особливо в частині гарантії виконання договору.
- **Різниця між пакетними та пов'язаними туристичними послугами:** Директива також визначає різницю між повністю пакетними туристичними послугами та пов'язаними туристичними послугами. Останні передбачають окремі договори з різними постачальниками, але все ще потребують певного захисту споживачів, щоб уникнути плутанини та забезпечити повернення коштів у разі банкрутства одного з постачальників.
- **Умови для анулювання та зміни договору:** Споживачі мають право розірвати договір до початку подорожі, сплативши обґрунтовану компенсацію. У разі надзвичайних обставин, таких як стихійні лиха або політична нестабільність, вони можуть анулювати поїздку без штрафних санкцій.
- **Інформаційні обов'язки:** Організатори повинні повідомляти споживачам деталі подорожі, включаючи:
 - Загальну ціну подорожі.
 - Порядок оплати.
 - Основні характеристики послуг.
 - Умови анулювання та можливі збори.
 - Контактну інформацію для швидкого вирішення проблем під час подорожі.
- **Захист у разі невиконання послуг:** Організатори повинні надати допомогу, якщо під час поїздки виникають проблеми. Споживачі мають право на компенсацію та знижку у разі неякісного виконання послуг або невідповідності їх заявленим умовам.

4.8.2. УКРАЇНСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Чинний закон «Про захист прав споживачів»⁵⁹ забезпечує базові права споживачів і передбачає відповідальність продавців за надання недостовірної інформації та неналежного виконання договору. Він включає загальні положення, що можуть бути застосовані до туристичних послуг, проте не містить спеціалізованих норм щодо туризму. Нова редакція закону⁶⁰, що вступить в силу після завершення або

⁵⁹ [Про захист прав споживачів | від 12.05.1991 № 1023-XII](#)

⁶⁰ [Про захист прав споживачів | від 10.06.2023 № 3153-IX](#)

припинення воєнного стану, визначає, що захист споживачів у деяких сферах (включаючи туризм) здійснюється з урахуванням специфічних умов цих галузей (проте не надає подальших деталей).

Закон «Про туризм»⁶¹ містить детальні положення, спрямовані на захист прав споживачів туристичних послуг. Основні аспекти захисту включають такі положення:

- **Інформаційні обов'язки:** Туроператори та турагенти зобов'язані надавати достовірну та повну інформацію про умови туристичних послуг до укладення договору. Це включає інформацію про програму обслуговування, місця надання послуг, умови проживання, транспортні засоби та порядок оплати. Забезпечення доступної та зрозумілої інформації є критично важливим для обґрунтованого вибору споживача.
- **Фінансовий захист:** Закон зобов'язує туроператорів та турагентів мати фінансове забезпечення своєї відповідальності перед туристами у вигляді гарантії банку або іншої кредитної установи. Це фінансове забезпечення повинне покривати можливі збитки туристам у разі неплатоспроможності або банкрутства оператора, включаючи витрати на повернення туристів до місця проживання та компенсацію вартості ненаданих послуг.
- **Страховання туристів:** Закон передбачає обов'язкове страхування туристів від нещасних випадків і медичних ризиків під час подорожі. Туристи можуть самостійно укласти договори страхування, але повинні завчасно підтвердити наявність такого договору туроператору або турагенту.
- **Право на компенсацію та відшкодування:** У разі порушення договору на туристичне обслуговування туристи мають право вимагати відшкодування збитків та компенсацію за неякісне виконання послуг. Закон передбачає, що всі претензії мають бути розглянуті відповідними органами, а у разі конфлікту можливе звернення до суду.
- **Право на зміну умов та анулювання договору:** Закон надає туристам право на відмову від договору без штрафних санкцій у разі суттєвих змін у програмі обслуговування, які можуть вплинути на подорож. Це дозволяє туристам захистити свої інтереси та уникнути негативних наслідків у разі порушення зобов'язань туроператора.

5. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Інтеграція українського ринку послуг до внутрішнього ринку ЄС досить обмежена. Ключові висновки та рекомендації представлено нижче.

Щодо горизонтального законодавства:

- Подальше вдосконалення «пунктів єдиного контакту» та електронних послуг.

⁶¹ [Про туризм | від 15.09.1995 № 324/95-ВР](#)

- Створення законодавчої рамки для перегляду і обґрунтування дозвільних процедур. Запровадження чи утримання будь-яких обмежень має базуватися на принципах «політики, що базується на доказах».
- Удосконалення механізму вибору серед кількох кандидатів на авторизацію. Цей механізм має базуватися на загальновідомих критеріях, що відображають суспільний інтерес.
- Запровадження норм, що перешкоджають застосуванню дискримінаційних вимог до надавачів послуг із країн-членів ЄС.
- Усунення вимоги реєстрації для надавачів послуг з країн-членів ЄС.
- Покращення якості послуг шляхом:
 - Надання більш повної інформації про провайдера послуги;
 - Запровадження страхування послуг, пов'язаних із ризиком.
 - Встановлення особливих вимог до реклами регульованих професій.
 - Запровадження регулювання для мультидисциплінарної діяльності.
 - Запровадження державної політики щодо покращення якості послуг.
 - Удосконалення механізму врегулювання спорів.
- Створення механізмів для ефективної міжнародної адміністративної кооперації з країнами-членами ЄС.

Щодо галузевого законодавства:

- Визнання кваліфікацій:
 - Спрощення процедур для визнання дипломів країн-членів ЄС;
 - Залучення до європейських професійних організацій;
 - Запровадження преференційних умов працевлаштування спеціалістів з країн-членів ЄС.
- Концесійні контракти:
 - Запровадження чіткіших положень щодо забезпечення рівного доступу до концесій та конкурентності процедур;
 - Запровадження механізму, що сприятиме участі МСП у конкурсах;
 - Запровадження додаткових механізмів моніторингу та звітності;
 - Розроблення механізмів щодо оцінки та передачі ризиків концесіонерам, враховуючи принципи Директиви ЄС
- Поштові послуги:
 - Впровадження вимоги щодо прозорості тарифів на послуги доставки, які дозволяють споживачам порівнювати умови та ціни;
 - Запровадження обов'язку для операторів поштових послуг публікувати детальну інформацію про тарифи та умови доставки;
 - Надання національному регулятору (Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації – НКРЗІ) повноважень для моніторингу тарифів та забезпечення їх відповідності ринковим умовам;

- Розробка механізму для об'єктивної оцінки тарифів, щоб уникнути необґрунтованих відмінностей у цінах.
- Транспортні перевезення:
 - Впровадження норми, що підтримують вільний доступ до ринку для міжнародних перевізників з ЄС, зокрема, для каботажних перевезень;
 - Гармонізація законодавства з європейськими регламентами для покращення конкурентно-спроможності та інтеграції у транспортний ринок ЄС.
- Електронна комерція та інші ІКТ-послуги:
 - Гармонізація стандартів кібербезпеки для створення єдиного підходу, що відповідає вимогам NIS 2;
 - Запровадження механізмів управління ризиками, пов'язаними з постачальниками, для уникнення компрометації систем через вразливості третіх сторін;
 - Впровадження національної рамки сертифікації ІКТ-продуктів і послуг, подібної до європейської, для підвищення довіри до цифрових технологій та забезпечення безпеки транскордонних послуг;
 - Деталізація вимог щодо повідомлення про інциденти, щоб забезпечити своєчасне реагування та мінімізувати потенційну шкоду від кіберзагроз.
- Медіапослуги:
 - Адаптація регулювання онлайн-платформ та соціальних мереж до стандартів ЄС для забезпечення ефективного контролю та захисту користувачів;
 - Посилення вимоги щодо прозорості структури власності медіа для підвищення довіри та забезпечення відкритості;
 - Забезпечення додаткового захисту неповнолітніх у цифровому середовищі шляхом впровадження чітких вимог до онлайн-платформ.
- Медичне обслуговування:
 - Запровадження механізму часткового відшкодування витрат на транскордонне лікування, що дозволить громадянам отримувати медичні послуги за кордоном у разі необхідності та зможе зменшити навантаження на систему охорони здоров'я України;
 - Гармонізація стандартів якості медичних послуг з європейськими для забезпечення конкурентно спроможності українських медичних закладів та безпеки пацієнтів, включаючи посилення контролю за відповідністю закладів стандартам якості;
 - Розвиток співпраці з іншими країнами у лікуванні рідкісних захворювань, створення механізмів обміну інформацією та координованої допомоги, аби підвищити доступність спеціалізованої медичної допомоги для українських пацієнтів.
- Туристичні послуги:
 - Запровадження чітких вимог щодо компенсацій та зобов'язань організаторів у разі невиконання договору, за прикладом Директиви ЄС;

- Розширення фінансових гарантій для захисту туристів у випадку банкрутства операторів;
- Оновлення положень щодо інформаційних обов'язків, щоб забезпечити туристам доступ до всебічної інформації перед укладенням договору;
- Підвищення рівня адміністративної відповідальності та впровадження штрафних санкцій за порушення обов'язків щодо інформування та виконання туристичних послуг.
- Адаптація існуючого поняття «туристичний продукт» до європейських «пакет туристичних послуг» та «пов'язані туристичні послуги» (залежно від того, купуються вони в одного постачальника за одним договором чи ні).
- Запровадження договору про туристичні послуги для підвищення правової ясності, більшого захисту прав споживачів та надавачів туристичних послуг, а також для вищої якості захисту інтересів сторін такого договору за рахунок врахування їх специфічних потреб. Відведення особливої ролі організаторам, операторам, агентам, посередникам у частині виконання договору про туристичні послуги із вимогою, про те, що хоча б один з надавачів туристичних послуг ніс відповідальність за виконання.
- Запровадження норми про туристичного оператора або агента країни-члена ЄС із одночасним врегулюванням питання щодо відповідності його статусу за законодавством ЄС (організатор, онлайн-турагент, посередник тощо) та України (туристичний оператор, туристичний агент), а також фінансової відповідальності за законодавством його країни-реєстрації.

ДОДАТОК 1. ВИБРАНІ ПОЛОЖЕННЯ «ДИРЕКТИВИ ПРО ПОСЛУГИ» ТА СТАН ЇХ ТРАНСПОЗИЦІЇ ДО УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Розділ Директиви	Стаття Директиви	Відповідна норма в українського законодавства	Коментар
GENERAL PROVISIONS// ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	<p>Стаття 2 "Сфера застосування" визначає, що ця Директива поширюється на послуги, які надаються постачальниками, зареєстрованими у державі-члені ЄС. Водночас вона не застосовується до низки винятків, включаючи неекономічні послуги загального інтересу, фінансові послуги (банківські, кредитні, страхові тощо), послуги електронних комунікацій, транспортні послуги, агентства з тимчасового працевлаштування, послуги охорони здоров'я, аудіовізуальні послуги, азартні ігри, діяльність, пов'язану з офіційними повноваженнями, соціальні послуги, приватні охоронні послуги, а також послуги нотаріусів та судових виконавців. Крім того, дія Директиви не поширюється на сферу оподаткування.</p>	<p>Стаття 3 «Сфера дії Закону» закону «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» визначає, що цей Закон регулює відносини у сфері державної регуляторної політики та діяльності. Водночас дія Закону не поширюється на низку випадків, зокрема на постанови Верховної Ради України, акти Національного банку України, акти Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, Рахункової палати, Центральної виборчої комісії, нормативні акти з питань пожежної безпеки, охорони праці та ядерної безпеки, а також акти, що стосуються воєнного чи надзвичайного стану, заходів мобілізації та карантину. Також</p>	<p>Обидві норми мають схожу мету – окреслити межі своєї дії та забезпечити чітке розуміння того, які послуги або діяльності підпадають під їх регулювання. Водночас український закон включає більш деталізований і специфічний перелік винятків, пов'язаний із місцевими умовами регулювання та національними інституціями. Директива ЄС охоплює ширшу міжнародну перспективу, акцентуючи увагу на єдиному ринку послуг.</p>

		виключаються акти, що містять державну таємницю, індивідуальні приписи, встановлюють ціни на комунальні послуги, та акти Фонду гарантування вкладів. Закон не поширюється на акти з питань державно-приватного партнерства, нормативно-правові акти, пов'язані з міжнародними договорами України, акти Національної ради з питань телебачення і радіомовлення та нормативи, спрямовані на виконання угод з ЄС та НАТО.	
CHAPTER II. ADMINISTRATIVE SIMPLIFICATION\РОЗДІЛ II. СПРОЩЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕДУР	Стаття 5 «Спрощення процедур» зобов'язує країни-члени переглянути процедури та формальності, які застосовуються для доступу до діяльності з надання послуг та її здійснення, і спростити їх у разі недостатньої простоти. Європейська Комісія може запроваджувати уніфіковані форми на рівні Співтовариства, які прирівнюються до сертифікатів та інших необхідних документів. Держави-члени мають	Стаття 4 «Державна політика у сфері надання адміністративних послуг» закону «Про адміністративні послуги» визначає, що державна політика у сфері надання адміністративних послуг ґрунтується на таких принципах: верховенство права, законність та юридична визначеність, стабільність і рівність перед законом.	Стаття 5 Директиви має більш широке застосування та передбачає узгодження процедур між державами-членами для полегшення доступу до послуг, тоді як закон «Про адміністративні послуги» орієнтований на забезпечення ефективного надання адміністративних послуг на

	<p>приймати документи від інших держав-членів, що підтверджують виконання вимог, за умови, що вони мають аналогічну мету. Заборонено вимагати подання документів в оригіналі або у вигляді завірених копій/перекладів, за винятком випадків, передбачених правовими актами ЄС чи обґрунтованих суспільним інтересом. Окремі положення цієї статті не стосуються документів, передбачених у певних директивах, що регулюють професійну діяльність та координацію процедур публічних закупівель.</p>	<p>Вона забезпечує відкритість, прозорість, оперативність і своєчасність надання послуг, а також доступність інформації про них. Особлива увага приділяється захисту персональних даних та мінімізації кількості необхідних документів і процедур для отримання послуг. Політика також гарантує неупередженість, справедливість, доступність та зручність для всіх суб'єктів звернень.</p>	<p>національному рівні, акцентуючи увагу на внутрішніх принципах.</p>
	<p>Відповідно до Статті 6 «Пункти єдиного контакту», держава-члени повинні забезпечити можливість для постачальників послуг здійснювати всі процедури та формальності через єдині контактні пункти. Це включає всі необхідні процедури для доступу до їхньої діяльності, зокрема декларації, повідомлення або заявки, що вимагають дозволу компетентних органів, а також заявки на включення до реєстрів, списків або баз даних чи на реєстрацію в професійних організаціях. Пункти єдиного контакту також повинні забезпечувати</p>	<p>Стаття 12 «Центр надання адміністративних послуг» закону «Про адміністративні послуги» визначає, що Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП) є постійно діючим органом, створеним для забезпечення надання адміністративних послуг органами місцевого самоврядування або державної адміністрації.</p>	<p>Загалом, діяльність ЦНАП спрямована на поступове приведення до європейських стандартів обслуговування. Основні принципи роботи ЦНАП, такі як прозорість, доступність, оперативність і мінімізація бюрократичних перешкод, відповідають загальним вимогам ЄС щодо спрощення адміністративних процедур і забезпечення зручного доступу до послуг. Це наближує їх до</p>

	<p>можливість подання заявок на отримання дозволів, необхідних для здійснення діяльності з надання послуг. Створення таких пунктів не повинно впливати на розподіл функцій та повноважень між органами у національних системах.</p>		<p>концепції «пунктів єдиного контакту», передбаченої Директивою ЄС про послуги.</p> <p>Портал «Дія. Бізнес» надає доступ до великої кількості адміністративних послуг. Проте, деякі послуги (наприклад, реєстрація ФОП зі спрощеною системою оподаткування) вимагають додаткової авторизації і інших державних органах.</p> <p>Однак повна відповідність європейським вимогам залежить від реалізації реформ та удосконалення процесів, включаючи повну цифровізацію послуг, забезпечення ефективної взаємодії з іншими органами та інтеграцію з міжнародними системами.</p>
	<p>Відповідно до Статті 7 «Право на інформацію», держави-члени повинні забезпечити легкий доступ до інформації через пункти єдиного контакту для постачальників і отримувачів послуг. Це</p>	<p>Стаття 15 «Оприлюднення інформації розпорядниками» закону «Про доступ до публічної інформації» передбачає обов'язок розпорядників</p>	<p>Норми ЄС є більш деталізованими та зобов'язують держави-члени надавати підтримку у вигляді інформування про вимоги до діяльності, тоді як</p>

	<p>включає вимоги для доступу до та здійснення діяльності, контактні дані компетентних органів, доступ до публічних реєстрів та баз даних, доступні засоби правового захисту, а також контактні дані асоціацій для практичної допомоги. Держави-члени повинні надавати допомогу у вигляді інформації щодо тлумачення і застосування вимог. Інформація має бути зрозумілою, доступною на відстані й електронними засобами, та актуальною. Відповідь на запити повинна надаватися якомога швидше, а в разі помилкового чи необґрунтованого запиту заявника мають повідомити негайно. Держави-члени та Комісія мають вживати заходів для надання інформації іншими мовами співтовариства, якщо це можливо. Обов'язок надавати допомогу не включає надання юридичних консультацій у конкретних випадках, а обмежується загальною інформацією.</p>	<p>інформації оприлюднювати важливу інформацію, зокрема про організаційну структуру, функції, бюджет та фінансові ресурси, а також нормативно-правові акти та умови надання послуг. Також має бути доступна інформація про порядок подання запитів та оскарження рішень.</p> <p>Стаття 12 «Центр надання адміністративних послуг» закону «Про адміністративні послуги» передбачає, що ЦНАП може надавати консультації за рішенням органу, що його утворив. Проте, деталізованих вимог до таких консультацій немає.</p>	<p>українське законодавство фокусується на прозорості та загальній доступності інформації, але не деталізує підтримку, пов'язану із консультаціями для підприємців та громадян.</p>
	<p>Основні положення Статті 8 «Процедури електронними засобами»: держави-члени повинні забезпечити можливість простого дистанційного виконання всіх процедур і</p>	<p>Закон України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг» регулює надання</p>	<p>Українські стандарти надання адміністративних послуг електронним шляхом значно наближені до ЄС.</p>

	<p>формальностей, пов'язаних з доступом до діяльності з надання послуг і її здійсненням, через відповідний пункт єдиного контакту та компетентні органи електронними засобами. Комісія повинна ухвалювати детальні правила для реалізації цієї статті, щоб забезпечити взаємодію інформаційних систем і використання процедур електронними засобами між державами-членами, враховуючи загальні стандарти на рівні Співтовариства.</p>	<p>публічних і електронних послуг, включаючи автоматизований режим за допомогою інформаційно-телекомунікаційних систем, таких як Єдиний державний веб-портал. Він визначає ключові терміни і процеси, пов'язані з наданням електронних послуг, включаючи комплексні послуги. Закон встановлює принципи державної політики у цій сфері, підкреслюючи безпеку, конфіденційність, відкритість та технологічну нейтральність. Регулюється подання документів і взаємодія інформаційних систем, що дозволяє доступ до необхідних даних без участі заявників. Порядок отримання комплексних електронних послуг передбачає можливість отримання кількох послуг на основі однієї заяви. Закон також передбачає надання послуг без подання заяви у випадках, визначених законодавством.</p>	
--	---	--	--

<p>CHAPTER III. FREEDOM OF ESTABLISHMENT FOR PROVIDERS\ РОЗДІЛ III. СВОБОДА ЗАСНУВАННЯ ДЛЯ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ</p>	<p>Стаття 9 «Схеми авторизації»: держави-члени не повинні робити доступ до діяльності з надання послуг або її здійснення залежними від схеми авторизації, якщо не виконуються наступні умови: схема не дискримінує постачальника; необхідність схеми авторизації обґрунтована важливою причиною, пов'язаною з громадським інтересом; мету неможливо досягти менш обмежувальними засобами, зокрема у зв'язку з тим, що перевірка постфактум не була б ефективною. Держави-члени повинні ідентифікувати свої схеми авторизації та обґрунтувати їх відповідність цій статті. Ця секція не поширюється на аспекти схем авторизації, які регулюються іншими інструментами Спільноти.</p>	<p>Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» регулює процедуру ліцензування різних видів господарської діяльності. Основна мета закону — забезпечити прозоре і законне ліцензування для захисту інтересів держави та суспільства, а також гарантувати безпеку громадян і охорону навколишнього середовища. Закон визначає види діяльності, що підлягають ліцензуванню, встановлює єдині принципи та вимоги до процесу ліцензування, включно з переліком документів і умов, що потрібні для отримання ліцензій. Він також регламентує повноваження органів, що займаються ліцензуванням, і процедури контролю за дотриманням ліцензійних умов.</p> <p>Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» визначає правові та</p>	<p>В Україні законодавство про ліцензування та дозвільні процедури в основному зосереджене на тому, щоб забезпечити прозорість та обґрунтованість необхідності отримання дозволів чи ліцензій. Це означає, що ліцензії та дозволи видаються з метою захисту громадського інтересу, як-от здоров'я, безпека чи екологія, і повинні застосовуватися на недискримінаційній основі. Проте Стаття 9 Директиви про послуги прописує детальніші вимоги щодо обґрунтування та перегляду схем авторизації. Наприклад, держави-члени повинні демонструвати, що такі схеми відповідають принципам недискримінації, пропорційності та необхідності; що вони обґрунтовані громадським інтересом, і що мету не можна досягти менш обмежувальними засобами (наприклад, шляхом</p>
---	--	---	--

		<p>організаційні основи функціонування дозвільної системи. Закон охоплює процес видачі документів дозвільного характеру, регулює взаємини між дозвільними органами, адміністраторами та суб'єктами господарювання, а також встановлює порядок і принципи роботи дозвільних органів. Основні принципи включають захист прав громадян, прозорість процедур та зменшення рівня державного регулювання.</p> <p>Дозвільна система спрямована на забезпечення безпеки, захист інтересів суспільства, охорону довкілля і створення умов для конкуренції.</p>	<p>перевірки постфактум). Також передбачається звітність, у якій країни повинні ідентифікувати свої схеми авторизації та обґрунтовувати їх відповідність цим умовам.</p> <p>В Україні детальна регуляція після перевірки (постфактум) та вимога систематичної звітності щодо обґрунтованості схеми авторизації присутні менш виражено. Законодавство більше спрямоване на процедури видачі дозволів і ліцензій та загальні принципи їх застосування, аніж на механізми перегляду та постійного моніторингу ефективності таких схем, як це передбачено нормами ЄС.</p>
	<p>Стаття 10 «Умови для надання авторизації»: схеми авторизації повинні базуватися на критеріях, які виключають можливість довільного використання повноважень компетентними органами. Ці критерії мають бути недискримінаційними, обґрунтованими</p>	<p>Розділ I «Загальні положення» закону «Про адміністративну процедуру» визначає основні принципи адміністративної процедури:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Верховенство права – визнання людини, її прав і свобод 	<p>Українське законодавство виключає довільне використання повноважень компетентними органами авторизації.</p>

	<p>важливою причиною громадського інтересу, пропорційними до мети цього інтересу, чіткими та недвозначними, об'єктивними, оприлюдненими заздалегідь, прозорими та доступними. Умови надання авторизації для нового підприємства не повинні дублювати вимоги та контрольні заходи, які вже виконані постачальником в іншій державі-члені або в тій самій державі. Компетентні органи мають надавати авторизацію, якщо підтверджено, що умови для неї виконані. Авторизація повинна дозволяти постачальнику доступ до діяльності на всій території держави, окрім випадків, коли є обґрунтована причина громадського інтересу для обмеження території. Всі рішення щодо авторизації, включно з відмовою або її відкликанням, мають бути повністю обґрунтовані та підлягати оскарженню в суді або інших інстанціях. Ця стаття не впливає на розподіл повноважень на місцевому чи регіональному рівні у наданні авторизації.</p>	<p>найвищими цінностями, що визначають зміст діяльності адміністративного органу.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Законність – здійснення провадження виключно на підставі та у спосіб, передбачені законом. • Рівність перед законом – забезпечення рівного ставлення до всіх фізичних та юридичних осіб незалежно від будь-яких ознак. • Обґрунтованість – повне з'ясування обставин справи та обґрунтування прийнятих адміністративних актів. • Безсторонність (неупередженість) – однакове ставлення до учасників без неправомірної заінтересованості. • Добросовісність і розсудливість – виконання функцій 	
--	--	--	--

		<p>добросовісно та з дотриманням здорового глузду.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пропорційність – забезпечення балансу між несприятливими наслідками для осіб та публічними інтересами. • Відкритість – доступ до інформації, що стосується прийняття адміністративних актів. • Своєчасність і розумний строк – вирішення справи у найкоротші строки, але не пізніше граничних термінів. • Ефективність – організація провадження з мінімальними витратами та у простий спосіб. • Презумпція правомірності дій та вимог особи – дії особи є правомірними, поки не доведено інше. • Офіційність – встановлення обставин справи 	
--	--	--	--

		<p>адміністративним органом без вимоги додаткових дій від особи.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Гарантування права на участь – забезпечення участі особи в адміністративному провадженні. • Гарантування ефективних засобів правового захисту – можливість оскарження рішень або дій адміністративного органу. 	
	<p>Стаття 11 «Термін дії авторизації»: авторизація, надана постачальнику, не повинна бути обмежена за терміном, за винятком випадків, коли авторизація автоматично поновлюється або залежить тільки від виконання умов, коли кількість доступних авторизацій обмежена важливою причиною громадського інтересу, або якщо обмеження терміну авторизації обґрунтоване важливою причиною громадського інтересу. Стаття</p>	<p>Стаття 15 «Зміни, що стосуються ліцензіата або назви виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню» закону «Про ліцензування видів господарської діяльності» регулює питання внесення змін, що стосуються ліцензіатів або виду господарської діяльності, яка підлягає ліцензуванню. Ліцензіати</p>	<p>У Україні діють норми, подібні до європейських; за замовчуванням, авторизація не має терміну дії. Утім, необхідно запровадити «єдині пункти контакту», аби мінімізувати витрати, пов'язані із наданням інформації компетентним органам.</p>

	<p>не стосується максимального терміну, протягом якого постачальник має розпочати свою діяльність після отримання авторизації. Держави-члени зобов'язують постачальників інформувати відповідний єдиний контактний пункт про створення дочірніх компаній, діяльність яких підпадає під дію схеми авторизації, або про зміни в його ситуації, що призводять до невідповідності умовам авторизації. Стаття не впливає на можливість держав-членів відкликати авторизацію, якщо умови для неї більше не виконуються.</p>	<p>повинні повідомляти орган ліцензування про зміни в документах та відомостях, поданих при отриманні ліцензії, у встановлені строки. Якщо ліцензіат припиняється через злиття або інші причини, правонаступник має право на провадження діяльності за раніше виданою ліцензією протягом визначеного строку для завершення організаційних заходів. Право на продовження діяльності також може передаватися спадкоємцю фізичної особи - підприємця, за умови переоформлення ліцензії. Орган ліцензування вносить зміни до ліцензійного реєстру у разі розширення чи звуження діяльності ліцензіата, оприлюднюючи відповідні дані на своєму веб-сайті.</p> <p>Стаття 16 «Зупинення та відновлення дії ліцензії, анулювання ліцензії» закону «Про ліцензування видів господарської діяльності» передбачає</p>	
--	---	---	--

		припинення дії ліцензії у випадку, коли умови для її надання більше не виконуються.	
	<p>Стаття 12 «Вибір серед кількох кандидатів»: коли кількість доступних авторизацій для певної діяльності обмежена через нестачу природних ресурсів або технічних можливостей, держави-члени застосовують процедуру відбору кандидатів, яка забезпечує повні гарантії неупередженості та прозорості, зокрема адекватне інформування про початок, проведення та завершення процедури. У таких випадках авторизація надається на відповідний обмежений строк і не може бути автоматично поновлена чи надавати жодних переваг постачальнику, чия авторизація щойно закінчилась, або особам, що мають будь-який зв'язок із цим постачальником. Встановлюючи правила для процедури відбору, держави-члени можуть враховувати питання громадського здоров'я, соціальної політики, безпеки працівників або самозайнятих осіб, захисту довкілля, збереження культурної спадщини та інші важливі причини</p>	<p>Закон «Про концесію» встановлює правила щодо вибору серед кількох кандидатів у межах процедури відбору концесіонерів. У статті 12 Закону описуються процедури попереднього відбору претендентів (прекваліфікація), які включають вимоги до претендентів, критерії відбору та порядок розгляду заявок.</p>	<p>Положення закону «Про концесію» відповідає статті 12 Директиви ЄС про послуги, оскільки передбачає прозорі та неупереджені умови відбору кандидатів з належним рівнем компетенції та фінансової спроможності, що узгоджується з метою забезпечення справедливості та відкритості процедур.</p> <p>Проте, концесіонерами можуть біти виключно українські юридичні особи. Іноземні компанії мають створити представництво в Україні, що суперечить європейському принципу не-дискримінації.</p> <p>Закон «Про концесію» також не визначає критеріїв для надання концесії, як-от загальний інтерес,</p>

	<p>громадського інтересу відповідно до законодавства Спільноти.</p>		<p>збереження природного довкілля, збереження культурної спадщини.</p>
	<p>Стаття 13 «Процедури авторизації»: процедури та формальності для отримання авторизації мають бути чіткими, оприлюдненими заздалегідь та забезпечувати об'єктивність і неупередженість під час розгляду заяв. Вони не повинні відлякувати заявників та ускладнювати або затягувати процес надання послуг. Процедури мають бути легко доступними, а витрати, які можуть понести заявники, повинні бути розумними, відповідати витратам на проведення процедур і не перевищувати їх. Заявники повинні бути впевнені, що їхні заявки обробляються швидко та у встановлений розумний термін, який визначається та публікується заздалегідь. У разі необхідності, термін може бути подовжений один раз за обґрунтованим рішенням компетентного органу. Відсутність відповіді в межах встановленого або подовженого терміну вважається наданням авторизації, якщо не передбачено інше через важливі причини громадського інтересу. Усі заявки мають</p>	<p>Закон України «Про адміністративні послуги»</p>	<p>Закон України «Про адміністративні послуги» значною мірою відповідає Статті 13 «Процедури авторизації» директиви. Він передбачає прозорість процедур, доступність інформації, розумні строки розгляду заяв, оприлюднення процедур заздалегідь, неупередженість під час розгляду заяв та гарантує повідомлення заявника про результат розгляду. Однак, у законодавстві України не знайдено можливості автоматичного надання авторизації у разі відсутності відповіді у встановлений строк, що передбачено Директивою.</p>

	<p>бути підтверджені з зазначенням терміну розгляду, доступних засобів оскарження та можливості автоматичного надання авторизації у разі відсутності відповіді. У разі неповної заявки заявника потрібно швидко поінформувати про необхідність додаткових документів і про можливий вплив на встановлений термін розгляду. У разі відхилення заявки заявника також потрібно оперативно повідомити про це.</p>		
	<p>Стаття 14 «Заборонені вимоги»: держави-члени не повинні вимагати відповідності певним умовам для доступу до діяльності з надання послуг або її здійснення на своїй території, зокрема:</p> <p>дискримінаційні вимоги, засновані на національності або місці реєстрації компанії (наприклад, вимоги до національності постачальника чи його персоналу, вимоги щодо проживання);</p> <p>заборону створення підприємства у більш ніж одній державі-члені або обмеження на реєстрацію у кількох державах-членах;</p> <p>обмеження вибору між головним і додатковим місцем діяльності, обов'язок мати головне підприємство на території;</p>		<p>Українське законодавство не містить норм, що перешкоджали б застосуванню дискримінаційних вимог до надавачів послуг із країн-членів ЄС.</p>

	<p>умови взаємності з іншою державою-членом, де постачальник вже має підприємство (окрім випадків, передбачених нормами ЄС щодо енергетики);</p> <p>застосування економічних тестів для перевірки економічної потреби чи попиту;</p> <p>участь конкуруючих операторів у наданні дозволів або прийнятті рішень компетентними органами (за винятком професійних організацій);</p> <p>обов'язок фінансової гарантії або страхування від місцевих постачальників;</p> <p>обов'язок попередньої реєстрації або здійснення діяльності на території протягом певного періоду.</p>		
	<p>Стаття 15 «Вимоги, що підлягають оцінці»: держави-члени повинні перевірити, чи їхня правова система містить вимоги, зазначені нижче, та забезпечити відповідність таких вимог умовам, встановленим у параграфі 3, а також адаптувати законодавство для відповідності цим умовам.</p> <p>Необхідно перевірити, чи доступ до певної діяльності або її здійснення регулюється такими недискримінаційними вимогами:</p>		

	<p>кількісні або територіальні обмеження (наприклад, мінімальна відстань між провайдерами); обов'язок обрати конкретну правову форму; вимоги до структури акціонерного капіталу; збереження доступу до діяльності лише для певних провайдерів; заборона мати більше одного представництва; мінімальна кількість працівників; фіксовані тарифи; обов'язок надавати інші послуги разом з основною.</p> <p>Держави-члени повинні переконатися, що вимоги задовольняють умови: відсутність дискримінації за національністю чи місцем реєстрації, необхідність вимог для забезпечення суспільного інтересу, пропорційність вимог для досягнення мети.</p> <p>Ці положення застосовуються лише у разі, якщо вони не перешкоджають виконанню спеціальних завдань для послуг загальноекономічного інтересу.</p> <p>Держави-члени у звіті про взаємну оцінку повинні зазначати, які вимоги залишаються чинними та чому вони</p>		
--	--	--	--

	<p>відповідають умовам, а також які вимоги були скасовані або послаблені.</p> <p>Нові норми потрібно повідомляти Комісії з обґрунтуванням; Комісія має право перевірити їх відповідність законодавству ЄС.</p>		
<p>CHAPTER IV. FREE MOVEMENT OF SERVICES\ РОЗДІЛ IV. СВОБОДА РУХУ ПОСЛУГ</p>	<p>Стаття 16 «Свобода надання послуг»: держави-члени повинні поважати право постачальників надавати послуги в іншій державі-члені, ніж та, в якій вони зареєстровані. Держава, де надаються послуги, забезпечує вільний доступ та вільне здійснення такої діяльності на своїй території. Держави-члени не повинні висувати вимоги, що порушують принципи: недискримінації (непрямої чи прямої за національністю або місцем реєстрації), необхідності (обґрунтовані потреби громадської політики, безпеки, охорони здоров'я або захисту довкілля) та пропорційності (відповідність цілям і межах необхідного).</p> <p>Держави-члени не можуть обмежувати свободу надання послуг для постачальників з інших держав шляхом вимог: обов'язкової реєстрації в країні, отримання дозволу або включення в</p>		<p>Аби надавати послуги на території України, іноземні надавачі мають зареєструвати представництво на тих же засадах, що зобов'язують українських юридичних осіб (що суперечить положенням Статті 16 Директиви про послуги).</p>

	<p>реєстр, заборони створювати офіс чи інфраструктуру, застосування специфічних контрактних умов, обов'язку мати спеціальні документи для надання послуг, вимог щодо обладнання, якщо це не стосується безпеки праці, та інших обмежень, крім випадків, зазначених у статті 19.</p> <p>Держави-члени, куди переміщується постачальник, можуть встановлювати вимоги, що стосуються надання послуг, якщо вони обґрунтовані громадською політикою, безпекою, здоров'ям чи захистом довкілля та відповідають вищезазначеним принципам. Вони також можуть застосовувати свої трудові норми, включно з тими, що визначені в колективних угодах, відповідно до законодавства ЄС.</p>		
	<p>Стаття 17 «Додаткові винятки із свободи надання послуг», Стаття 18 «Індивідуальні виключення»: Стаття 17 передбачає, що Стаття 16 не застосовується до ряду винятків, зокрема до послуг загального економічного інтересу, таких як послуги у сфері поштових послуг, електроенергії, газу, водопостачання та</p>		

	<p>водовідведення, обробки відходів. Винятки також охоплюють питання, пов'язані з виконанням вимог Директиви 96/71/ЕС, захистом даних згідно з Директивою 95/46/ЕС, діяльністю зі стягнення боргів, питаннями, пов'язаними з реєстрацією транспортних засобів, та правами інтелектуальної власності. Крім того, Стаття 17 поширюється на адміністративні формальності щодо переміщення осіб, візові вимоги для громадян третіх країн, а також на певні професійні вимоги та положення щодо обов'язкового залучення нотаріусів.</p> <p>Стаття 18 дозволяє у виняткових випадках державам-членам відходити від положень Статті 16, щоб приймати заходи стосовно безпеки послуг, що надаються провайдерами з інших держав-членів. Такі заходи можливі лише за дотримання процедури взаємодопомоги, визначеної у Статті 35, і за умов, що національні положення не були гармонізовані на рівні Співтовариства, заходи забезпечують вищий рівень захисту одержувача, держава заснування не вжила достатніх заходів, і самі заходи є пропорційними. Ці</p>		
--	--	--	--

	<p>положення не обмежують інші акти Співтовариства, які забезпечують або дозволяють виключення зі свободи надання послуг.</p>		
	<p>Стаття 19 «Заборонені обмеження»: державам-членам забороняється накладати на одержувачів вимоги, які обмежують використання послуг, що надаються провайдерами, зареєстрованими в іншій державі-члені. Зокрема, забороняються такі вимоги, як обов'язок отримувати дозвіл або подавати декларацію до компетентних органів, а також дискримінаційні обмеження щодо надання фінансової допомоги через факт реєстрації провайдера в іншій державі-члені або місце надання послуг.</p>		
	<p>Стаття 20 «Недискримінація»: держави-члени повинні гарантувати, що одержувачі послуг не піддаються дискримінаційним вимогам, заснованим на їхній національності або місці проживання. Умови доступу до послуг, які провайдери роблять загальнодоступними, не повинні містити дискримінаційних положень, пов'язаних із національністю або місцем проживання одержувача. Водночас</p>		

	<p>допускаються відмінності в умовах доступу, якщо вони обґрунтовані об'єктивними критеріями.</p>		
	<p>Стаття 21 «Допомога одержувачам»: держави-члени повинні забезпечити можливість одержувачам отримувати в своїй державі проживання таку інформацію:</p> <p>(а) загальну інформацію про вимоги, що застосовуються в інших державах-членах щодо доступу до та здійснення діяльності у сфері послуг, зокрема ті, що стосуються захисту прав споживачів;</p> <p>(б) загальну інформацію про доступні засоби правового захисту у разі виникнення спору між провайдером і одержувачем;</p> <p>(с) контактні дані асоціацій або організацій, включаючи центри Європейської мережі споживчих центрів, де провайдери або одержувачі можуть отримати практичну допомогу.</p> <p>Консультації від компетентних органів, якщо потрібно, мають включати простий покроковий посібник. Інформація та допомога повинні надаватися чітко та однозначно, бути легко доступними</p>		

	<p>дистанційно, зокрема за допомогою електронних засобів, і регулярно оновлюватися.</p> <p>Держави-члени можуть покласти відповідальність за виконання завдань, зазначених у пункті 1, на пункти єдиного контакту або інші органи, такі як центри Європейської мережі споживчих центрів, споживчі асоціації або Євро Інфо Центри. Вони повинні повідомляти Комісії назви та контактні дані призначених органів, які Комісія передаватиме всім державам-членам.</p> <p>Орган, до якого звертається одержувач, у разі необхідності контактує з відповідним органом зацікавленої держави-члена, що зобов'язаний якомога швидше надіслати запитувану інформацію для передачі одержувачу. Держави-члени повинні забезпечити взаємну допомогу між цими органами та створити всі можливі заходи для ефективної співпраці, а також розробити практичні механізми разом із Комісією для реалізації положень пункту 1.</p>		
--	--	--	--

<p>CHAPTER V. QUALITY OF SERVICES// РОЗДІЛ V. ЯКІСТЬ ПОСЛУГ</p>	<p>Стаття 22 «Інформація про провайдерів і їхні послуги»: держави-члени повинні забезпечити, щоб провайдери надавали одержувачам таку інформацію:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обов'язкова інформація для одержувачів: <ul style="list-style-type: none"> ○ (а) Назва провайдера, його юридичний статус і форма, географічна адреса місця реєстрації та контактні дані для швидкого зв'язку, включаючи електронні засоби. ○ (б) Назва реєстру та реєстраційний номер провайдера, якщо він зареєстрований у торговому або іншому публічному реєстрі. ○ (с) Відомості про компетентний орган або точку єдиного контакту, якщо діяльність підлягає дозвільній системі. ○ (д) Ідентифікаційний номер з ПДВ, якщо 	<p>Закон «Про захист прав споживачів» від 2023-го року (набере чинності після завершення або припинення воєнного стану)</p>	<p>Чинне законодавство України щодо надання комерційних послуг не містить чітких і вичерпних вимог, які б повністю відповідали статті 22 Директиви про послуги. У національних актах є загальні положення про обов'язок надавати інформацію про суб'єктів господарювання та їх послуги, однак вони не деталізовані до такого рівня, який визначено Директивою. Наприклад, вимоги щодо розкриття інформації про професійні титули, гарантії, договірні положення про застосовне право та відповідні інстанції не є обов'язковими для всіх комерційних провайдерів. Натомість основна інформація, що надається, зазвичай включає реєстраційні дані підприємства, його юридичну форму, контактні дані та, у деяких випадках, умови надання послуг. Однак, положення щодо</p>
---	--	--	---

	<p>діяльність обкладається ПДВ.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ (e) У випадку регульованих професій – дані про професійний орган, професійний титул та країну, де його було надано. ○ (f) Загальні умови та положення, що використовуються провайдером. ○ (g) Наявність договірних положень про застосовне право та/або компетентні суди. ○ (h) Інформація про післяпродажну гарантію, якщо вона є і не обумовлена законом. ○ (i) Ціна послуги, якщо вона заздалегідь визначена для певного типу послуг. ○ (j) Основні характеристики послуги, якщо це не очевидно з контексту. 		<p>обов'язкової наявності інформації про післяпродажні гарантії, професійні правила або коди поведінки не є нормою для комерційних провайдерів в Україні.</p>
--	--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ○ (k) Страхування або гарантії та контактні дані страхувальника або гаранта, а також територіальне покриття. • Форми надання інформації: держави-члени повинні забезпечити, щоб інформація, зазначена в пункті 1, надавалась за вибором провайдера: <ul style="list-style-type: none"> ▪ (a) з його власної ініціативи; ▪ (b) була легко доступною одержувачу за місцем надання послуги або укладення договору; ▪ (c) могла бути легко доступна одержувачу електронними засобами за адресою, наданою провайдером; 		
--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ (d) з'являлася в інформаційних документах, що містять детальний опис послуги. • Додаткова інформація на запит: <ul style="list-style-type: none"> ○ Провайдери повинні надавати додаткову інформацію за запитом, включаючи: <ul style="list-style-type: none"> ▪ (a) Ціну послуги або метод її розрахунку, якщо вона не визначена заздалегідь. ▪ (b) Посилання на професійні правила для регульованих професій. ▪ (c) Інформацію про багатoproфільну діяльність та партнерства, пов'язані з наданою послугою. ▪ (d) Інформацію про кодекси поведінки, 		
--	--	--	--

	<p>яким підлягає провайдер, і місце їх електронного перегляду.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ (е) Відомості про можливість використання позасудових методів вирішення спорів, якщо провайдер є членом відповідних організацій. • Зрозумілість і своєчасність: держави-члени повинні забезпечити, щоб інформація, яку провайдер зобов'язаний надавати, була зрозумілою, чіткою та надавалася вчасно до укладення договору або до надання послуги у разі відсутності письмового договору. 		
	<p>Стаття 23 «Страховання професійної відповідальності та гарантії»:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Страховання та гарантії: держави-члени можуть забезпечити, щоб 		<p>Ані законодавство, що регулює надання послуг, ані закон «Про страхування» не</p>

	<p>провайдери, чиї послуги становлять прямий і особливий ризик для здоров'я або безпеки одержувача чи третьої особи, або для фінансової безпеки одержувача, мали професійне страхування відповідальності, яке відповідає природі та ступеню ризику, або надавали гарантію чи аналогічний механізм, який є еквівалентним або суттєво подібним за своїм призначенням.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вимоги до провайдерів у випадку реєстрації в іншій державі: держави-члени не можуть вимагати від провайдера, який вже застрахований або має гарантію, еквівалентну за призначенням і охопленням ризику, страхову суму чи стелю гарантії, а також можливі винятки, у іншій державі-члені, де він зареєстрований. Якщо еквівалентність є частковою, держави-члени можуть вимагати додаткову гарантію для покриття неохоплених аспектів. Якщо держава-член вимагає від 		<p>зобов'язують страхування послуг, пов'язаних із ризиком.</p>
--	---	--	--

	<p>провайдера, зареєстрованого на її території, мати професійне страхування або іншу гарантію, вона повинна приймати як достатнє свідчення підтвердження такого страхування, видане кредитними установами та страховиками, зареєстрованими в інших державах-членах.</p>		
	<p>Стаття 24 «Комерційні комунікації регульованих професій»: держави-члени повинні скасувати всі загальні заборони на комерційні комунікації регульованих професій. Держави-члени повинні забезпечити, щоб комерційні комунікації регульованих професій відповідали професійним правилам, які узгоджуються з правом Співтовариства. Ці правила мають стосуватися, зокрема, незалежності, гідності та цілісності професії, а також професійної таємниці, відповідно до специфіки кожної професії. Професійні правила щодо комерційних комунікацій повинні бути недискримінаційними, обґрунтованими нагальною причиною, пов'язаною з суспільним інтересом, і пропорційними.</p>	<p>Закон «Про рекламу» регулює відносини, що виникають у процесі виробництва, розповсюдження та споживання реклами. Він передбачає принципи законності, точності та достовірності реклами, а також забороняє дискримінаційні твердження та використання елементів, що можуть вводити в оману. Окрім цього, встановлюються вимоги до мови реклами, обмеження на рекламу товарів та послуг, які підлягають обов'язковій сертифікації або ліцензуванню. Закон заохочує спільне регулювання та саморегулювання у сфері реклами,</p>	<p>Законодавство України не містить норм, що встановлюють особливі правила для реклами регульованих професій.</p>

		зокрема через прийняття кодексів для захисту інтересів суспільства та забезпечення добросовісної конкуренції.	
	<p>Стаття 25 «Мультидисциплінарна діяльність»: держави-члени повинні забезпечити, щоб провайдери не підлягали вимогам, які зобов'язують їх здійснювати певну діяльність виключно або обмежують спільне чи партнерське здійснення різних видів діяльності. Однак такі вимоги можуть застосовуватися до регульованих професій, якщо це обґрунтовано для забезпечення дотримання правил професійної етики та поведінки, які змінюються залежно від специфіки кожної професії, і необхідно для забезпечення їх незалежності та неупередженості. Також такі вимоги можуть стосуватися провайдерів сертифікаційних, акредитаційних, технічних моніторингових, випробувальних або перевірочних послуг, якщо це обґрунтовано для забезпечення їх незалежності та неупередженості.</p>	<p>Виключно окремі підзаконні акти, наприклад, «Положення про сертифікацію аудиторів».</p>	<p>В Україні існують норми, що регулюють мультидисциплінарну діяльність у певних галузях, зокрема, для забезпечення дотримання професійної етики та незалежності. Наприклад, вимоги до незалежності та запобігання конфліктам інтересів є актуальними для юридичних та аудиторських професій, а також для деяких інших сфер, де регулюється професійна етика та незалежність, як-от сертифікаційні та акредитаційні послуги. Однак загальної норми, яка б покривала всі види мультидисциплінарної діяльності в різних професійних контекстах, не знайдено. Чинні норми часто стосуються конкретних професій та зосереджуються на захисті інтересів</p>

	<p>У випадках, коли провайдером дозволено здійснювати мультидисциплінарну діяльність, держави-члени повинні забезпечити запобігання конфліктам інтересів і несумісностям між окремими видами діяльності, гарантувати незалежність та неупередженість, необхідні для певних видів діяльності, та забезпечити, щоб правила професійної етики та поведінки для різних видів діяльності були сумісними, особливо щодо питань професійної таємниці.</p>		<p>суспільства і запобіганні конфліктам інтересів через спеціальні закони або підзаконні акти.</p>
	<p>Стаття 26 «Політика щодо якості послуг»: держави-члени, разом із Комісією, повинні заохочувати провайдерів до добровільного забезпечення якості послуг через сертифікацію, оцінку діяльності або участь у хартіях якості. Вони мають забезпечити доступність інформації про знаки якості та їхні критерії. Також слід стимулювати співпрацю професійних органів, торгово-промислових палат і асоціацій споживачів на рівні ЄС для оцінки компетентності провайдерів. Держави-члени повинні підтримувати незалежні оцінки якості послуг, включно з порівняльними тестами,</p>	<p>Закон України «Про захист прав споживачів» передбачає права споживачів на якісні послуги та інформацію про них. Згідно з цим законом, споживачі мають право отримувати достовірну інформацію про товари та послуги, включаючи їхні основні характеристики та умови використання.</p> <p>Закон України «Про стандартизацію» регулює процеси стандартизації, що включають розробку, затвердження та</p>	<p>В Україні є закони та правила, які стосуються якості послуг, але вони не повністю відповідають нормам Статті 26 Директиви про послуги. Зокрема, закон про захист прав споживачів гарантує, що люди мають право на отримання якісних послуг і достовірної інформації про них. Також існує закон про стандартизацію, який регулює створення та застосування стандартів, що можуть впливати на якість послуг. Певні професійні асоціації та торгово-</p>

	<p>та їхні результати. Нарешті, варто сприяти розвитку європейських стандартів для підвищення сумісності послуг між країнами.</p>	<p>застосування національних стандартів, які можуть стосуватися якості послуг.</p>	<p>промислові палати можуть впроваджувати свої програми оцінки та сертифікації якості.</p> <p>Проте, широка нормативно-правова база для визначення та удосконалення політики щодо якості послуг в Україні відсутня.</p>
	<p>Стаття 27 «Врегулювання спорів»: держави-члени повинні забезпечити, щоб провайдери надавали контактні дані, зокрема поштову адресу, номер факсу, електронну адресу та номер телефону, куди всі одержувачі, включаючи тих, хто проживає в іншій державі-члені, могли б надсилати скарги або запити про інформацію щодо наданої послуги. Якщо юридична адреса провайдера відрізняється від адреси для листування, вона також має бути надана. Провайдери повинні відповідати на скарги у найкоротший термін і докладати всіх зусиль для пошуку задовільного рішення.</p> <p>Держави-члени повинні забезпечити, щоб провайдери були зобов'язані демонструвати відповідність положенням</p>	<p>Закон «Про захист прав споживачів» передбачає, що суб'єкти господарювання повинні надавати інформацію про свою контактну адресу та способи зв'язку, забезпечувати можливість подання скарг та відповідати на них у визначені строки.</p>	<p>В українському законі регламентується необхідність інформування про способи зв'язку та забезпечення можливості подання скарг із обов'язком реагувати на них. Проте положення Директиви містять додаткові деталі, такі як вимоги щодо надання інформації про інші адреси, позасудові методи врегулювання спорів та фінансові гарантії, чого немає в українському законодавстві. Загалом, українські норми охоплюють основні аспекти щодо інформування споживачів, але менш детально регламентують вимоги щодо</p>

	<p>цієї Директиви щодо надання інформації та підтверджувати її точність.</p> <p>У випадках, коли для виконання судового рішення потрібна фінансова гарантія, держави-члени повинні визнавати еквівалентні гарантії, надані кредитними установами або страховиками, зареєстрованими в іншій державі-члені та уповноваженими згідно з відповідними директивами ЄС.</p> <p>Держави-члени повинні забезпечити, щоб провайдери, які підпадають під дію кодексу поведінки або є членами торгових асоціацій чи професійних організацій, які пропонують позасудові методи врегулювання спорів, інформували про це одержувачів і зазначали це у документах, що детально описують їхні послуги, вказуючи, як отримати доступ до такої інформації та умов використання цих механізмів.</p>		<p>міжнародних стандартів та комплексних гарантій, як це передбачено у Директиві.</p>
<p>CHAPTER VI. ADMINISTRATIVE COOPERATION// РОЗДІЛ VI. АДМІНІСТРАТИВНА СПІВПРАЦЯ</p>	<p>Стаття 28 «Взаємодопомога – загальні обов’язки»: держави-члени повинні надавати одна одній взаємодопомогу та забезпечувати ефективну співпрацю для контролю за провайдерами та їхніми послугами. Вони мають призначити один</p>		<p>В Україні немає механізму для ефективної міжнародної адміністративної кооперації.</p>

	<p>або більше контактних пунктів і повідомити їхні дані іншим державам-членам та Комісії, яка буде публікувати та оновлювати цей список. Запити на інформацію або перевірки повинні бути обґрунтованими та використовуватись лише у відповідній справі. Держави-члени повинні забезпечити, щоб провайдери надавали необхідну інформацію компетентним органам для нагляду за їхньою діяльністю. У разі труднощів із виконанням запиту на інформацію, держава повинна оперативно повідомити про це запитуючу сторону для пошуку рішення. Інформація повинна надаватися електронними засобами у найкоротший термін, а реєстри провайдерів мають бути доступними для компетентних органів інших держав-членів. Комісія має бути поінформована про випадки, коли держави-члени не виконують свої зобов'язання щодо взаємодопомоги, та може вживати відповідних заходів.</p>		
	<p>Стаття 29 «Взаємодопомога – загальні обов'язки держави-члена реєстрації»: держава-член, де зареєстрований провайдер, повинна надавати інформацію</p>		

	<p>про провайдерів на запит іншої держави-члена, зокрема підтверджувати, що провайдер зареєстрований на її території та, наскільки їй відомо, не здійснює діяльність незаконним чином. Держава реєстрації повинна проводити перевірки, інспекції та розслідування за запитом іншої держави та інформувати її про результати та, якщо потрібно, про вжиті заходи. Компетентні органи діють у межах своїх повноважень та можуть визначати найвідповідніші заходи для виконання запиту. Якщо держава-член реєстрації виявляє поведінку чи дії провайдера, що можуть спричинити серйозну шкоду здоров'ю або безпеці людей чи навколишньому середовищу в інших державах-членах, вона повинна повідомити про це всі інші держави-члени та Комісію у найкоротші строки.</p>		
	<p>Стаття 30 «Нагляд держави-члена реєстрації у разі тимчасового переміщення провайдера до іншої держави-члена»: держава-член реєстрації повинна забезпечити нагляд за дотриманням своїх вимог відповідно до наданих їй національним законодавством</p>		

	<p>повноважень, зокрема через наглядові заходи за місцем реєстрації провайдера. Держава реєстрації не може утримуватися від вжиття наглядових або примусових заходів на своїй території, навіть якщо послуга була надана або завдала шкоди в іншій державі-члені. Це зобов'язання не передбачає обов'язку держави-члена реєстрації проводити фактичні перевірки та контроль на території держави-члена, де надається послуга. Такі перевірки та контроль повинні здійснюватися органами держави, де провайдер тимчасово працює, на запит органів держави-члена реєстрації відповідно до статті 31.</p>		
	<p>Стаття 31 «Нагляд держави-члена, де надається послуга, у разі тимчасового переміщення провайдера»: держава-член, де надається послуга, відповідає за нагляд за діяльністю провайдера на своїй території щодо національних вимог, які можуть бути накладені згідно зі статтями 16 або 17. Ця держава повинна вживати всі необхідні заходи для забезпечення дотримання провайдером вимог щодо доступу до діяльності та її здійснення, а також проводити перевірки та</p>		

	<p>розслідування для нагляду за послугою. Щодо інших вимог, коли провайдер тимчасово переміщується для надання послуг без реєстрації, компетентні органи цієї держави беруть участь у нагляді. На запит держави реєстрації, органи держави, де надається послуга, проводять необхідні перевірки та розслідування для забезпечення ефективного нагляду, діючи в межах своїх повноважень. Вони можуть визначати найвідповідніші заходи для кожного випадку. Органи держави, де надається послуга, також можуть самостійно проводити перевірки, якщо вони не є дискримінаційними, не мотивовані тим, що провайдер зареєстрований в іншій державі-члені, та є пропорційними.</p>		
	<p>Стаття 32 «Механізм оповіщення»: якщо держава-член виявляє серйозні специфічні дії або обставини, пов'язані з діяльністю у сфері послуг, які можуть завдати значної шкоди здоров'ю чи безпеці людей або навколишньому середовищу на її території чи на території інших держав-членів, вона повинна повідомити про це державу-член реєстрації, інші зацікавлені держави-члени</p>		

	<p>та Комісію у найкоротші строки. Комісія повинна сприяти роботі та брати участь у функціонуванні європейської мережі органів держав-членів для реалізації цього механізму.</p>		
	<p>Стаття 33 «Інформація про добру репутацію провайдерів»: держави-члени на запит компетентного органу іншої держави-члена повинні надавати інформацію згідно з національним законодавством про дисциплінарні або адміністративні заходи, кримінальні санкції та рішення щодо неплатоспроможності або банкрутства з елементами шахрайства, прийняті їхніми компетентними органами, які мають безпосереднє відношення до компетентності або професійної надійності провайдера. Держава, що надає інформацію, повинна повідомити про це провайдера. Запит повинен бути належним чином обґрунтованим, зокрема щодо причин запиту інформації.</p> <p>Санкції та заходи повідомляються лише у випадках, коли прийнято остаточне рішення. Щодо інших рішень, про які йдеться вище, держава, що надає</p>		

	<p>інформацію, повинна зазначити, чи є рішення остаточним або чи подано на нього апеляцію, і в такому разі надати очікувану дату рішення по апеляції. Також ця держава повинна вказати положення національного законодавства, за якими провайдера було визнано винним або покарано.</p>		
	<p>Стаття 34 «Супутні заходи»: Комісія спільно з державами-членами повинна створити електронну систему для обміну інформацією між державами-членами, враховуючи існуючі інформаційні системи. Держави-члени за підтримки Комісії повинні вживати заходів для полегшення обміну посадовцями, відповідальними за виконання взаємодопомоги, та їхнього навчання, включаючи мовну та комп'ютерну підготовку. Комісія має оцінити потребу у створенні багаторічної програми для організації відповідних обмінів посадовцями та навчання.</p>		
	<p>Стаття 35 «Взаємодопомога у випадках індивідуальних відступів»: коли держава-член має намір вжити заходів відповідно до статті 18, застосовується процедура, визначена у пунктах 2-6 цієї</p>		

	<p>статті, без шкоди для судових процесів, включаючи попередні та дії в рамках кримінальних розслідувань. Держава-член повинна звернутися до держави реєстрації провайдера з проханням вжити заходів, надавши всю необхідну інформацію щодо послуги та обставин справи. Держава реєстрації повинна перевірити законність діяльності провайдера та повідомити запитуючу сторону про вжиті або заплановані заходи чи причини відсутності дій. Після цього запитуюча держава має повідомити Комісію та державу реєстрації про свій намір вжити заходи, обґрунтовуючи це недоліками заходів держави реєстрації та відповідністю своїх заходів умовам статті 18. Заходи не можуть бути вжиті раніше ніж через 15 робочих днів після повідомлення. Комісія може перевірити відповідність заходів праву Співтовариства та, у разі несумісності, вимагати утриматися від їх впровадження або припинити їх. У разі терміновості держава може відступати від зазначених пунктів, негайно повідомивши Комісію та державу реєстрації з поясненням причин терміновості.</p>		
--	--	--	--

	<p>Стаття 36 «Заходи щодо імплементації»: Комісія, відповідно до процедури, зазначеної у статті 40(3), повинна приймати імплементаційні заходи, спрямовані на внесення змін до несуттєвих елементів цього розділу, доповнюючи його шляхом визначення термінів, передбачених у статтях 28 і 35. Також Комісія має приймати, відповідно до процедури, зазначеної у статті 40(2), практичні заходи для електронного обміну інформацією між державами-членами, зокрема положення щодо взаємодії інформаційних систем.</p>		
<p>CHAPTER VII. CONVERGENCE PROGRAMME\ \ РОЗДІЛ VII. ПРОГРАМА ЗБЛИЖЕННЯ</p>	<p>Стаття 37 «Кодекси поведінки на рівні Співтовариства»: держави-члени, співпрацюючи з Комісією, повинні вживати супутні заходи для заохочення розробки на рівні Співтовариства, зокрема професійними органами, організаціями та асоціаціями, кодексів поведінки, спрямованих на полегшення надання послуг або створення провайдерів в іншій державі-члені, відповідно до законодавства Співтовариства. Держави-члени повинні забезпечити, щоб ці кодекси</p>		<p>В Україні подібні норми існують у вигляді регулювання кодексів поведінки, які застосовуються в певних сферах діяльності. Наприклад, законодавство передбачає, що професійні асоціації та організації можуть розробляти і впроваджувати кодекси етики та поведінки для своїх членів з метою забезпечення дотримання стандартів якості та прозорості надання послуг. Однак, в</p>

	<p>поведінки були доступні дистанційно за допомогою електронних засобів.</p>		<p>українському контексті відсутня конкретна вимога про розробку таких кодексів на загальнодержавному або міжнародному рівні з акцентом на полегшення транскордонного надання послуг, як це передбачено Директивою ЄС. Також, вимога щодо забезпечення доступу до таких кодексів через електронні засоби є менш чітко регламентованою в українському законодавстві.</p> <p>Отже, хоча в Україні існують певні положення щодо кодексів поведінки, вони не настільки деталізовані, як у Директиві про послуги, і не акцентують увагу на міжнародному співробітництві або полегшенні надання послуг між країнами.</p>
--	--	--	--